

MEIE KASTRE

2025 MÄRTS

SELLES LEHES:

LK 3 – Kastre valla eelarve
ülevaade

LK 4 – Kastre valla
Tuleviku Tähed

Lk 5 – Tunnustuspreemiate
laureaadid

Kastre valla 2025. aasta vapimärkide laureaadid on selgunud!

AUTOR: PIRET MAASIK,
KULTUURISPETSIALIST

"Elutöö on midagi, mis jääb kestma, mida pole võimalik ära võtta. See on pärand, mis räägib meie ühiskonna arengust ja väärtustest, meie mälust ja meie tulevikust."

K. Kaljulaid

Kastre valla hõbedast vapimärk antakse välja silmapaistvate ja üldkasulike teenete eest või pikaajsete tööülesannete täitmise eest Kastre valla huvides. Vapimärgi taotlusi on õigus esitada vallavolikogu esimehel, vallavanemal, vallavolikogu komisjonide esimeestel, vallavalitsuse liikmetel ja vallavalitsuse hallatavate asutuste juhtidel ning Kastre Vallavolikogu otsusega anti Kastre valla kõrgeim tunnustus, vapimärk, Aile Kilgile, Margus Pleksnerile ja Riina Võikarile.

Vapimärgid andis üle Kastre Vallavolikogu esimees Mati Möller Eesti Vabariigi 107. aastapäevale pühendatud kontsertaktusel Võnnu kultuurimajas 23. veebruaril.

Palju õnne!

Aile Kilgi

Aile panus Kastre valla haridussüsteemi algas lasteaiaõpetajana. 1991. aastal asus ta tööle Võõpste algkooli juhatajana, selle kõrvalt on Aile tegutsenud ka õppealajuhatajana. Alates 2016. aastast on ta Melliste Algkool-Lasteaia direktor, kus tema juhtimise all on haridusasutus märkimisväärselt laienenud. Lasteaed on kasvanud viierühmaliseks ning ambitsioonikas unistus koolist on täitunud – algkool-lasteaiast on saanud 9-klassiline kvaliteetset haridust andev põhikool – Melliste Kool.

Aile on oma tööle pühendunud ja langetanud otsuseid kooli arengust lähtuvalt. Õpilaste heaolu ja nende huvide eest seismise on ta seadnud prioriteediks kõigil töökohtadel. Tema juhtimise all on koolis ja lasteaias loodud sõbralik ning toetav keskkond, kus õpilased ja töötajad tunnevad end toetatult.

Aile Kilgi panus ei piirdu aga vaid ametialase tööga. Ta osaleb aktiivselt vabaühenduste töös ning vabatahtlikuna vedanud eest ja innustanud mitmeid kohalikke ettevõtmisi ja sündmusi. Aile on kuulunud 24 aastat Võõpste Perekлубi „Noorus“ juhatusse ning on üks perekлубi kroonika koostajatest. Aile on olnud pikka aega ka Mäksa Maanaiste Seltsi juhatuses ning ta on alati valmis ulatama oma abikäe Kastre valla suursündmuste korraldamisele. Vaatamata aeg-ajalt keerulistele kohustustele on Aile rõõmsameelne, heatuju-line ja proaktiivse ellusuhtumisega.

Margus Pleksner

Margus on andnud panuse Kastre valla arengusse, Haaslava ja Mäksa valdades, olles seotud üle 15 aasta kohaliku omavalitsuse, kultuuri- ja spordielu edendamise-ga.

Margus Pleksner on olnud:

- Haaslava Vallavolikogu liige aastatel 2002–2005 ja 2009–2013;
- Haaslava Vallavolikogu esimees aastatel 1991–1993;
- Haaslava vallavanem aastatel 1991–1999;
- Mäksa vallavanem aastatel 1999–2009;
- Melliste triatloni peakorraldaja peaaegu kümme aastat. Sündmus kasvas aastate jooksul üleriigiliseks spordivõistluseks, mis tõi kokku Eesti parimad sportlased ja ka külalisvõistlejaid naaberriikidest;
- Laulu- ja Mänguseltsi "Helin" liige;

Fotol vasakult: Annika Pajumaa-Murov, Aile Kilgi, Riina Võikar ja Mati Möller, pildilt puudub Margus Pleksner
Foto: Evelin Virnas

Täna-sel päeval on Margus Pleksner põllumajandusettevõtte OÜ Tamme Kuivatid juhatusse liige.

Riina Võikar

Riina asus Võnnu alevikku elama 1980. aastatel. Alguses töötas Riina Võnnu Keskkoolis, hiljem Võnnu lasteaia juhatajana, seejärel taas õpetajana. Ta on töötanud vene keele, psühholoogia, perekon-naõpetuse, terviseõpetuse ja algklasside õpetajana. Riina suureks haridusvaldkondlikuks panuseks on "Hea alguse programmi" toomine Võnnu Keskkooli. Sealses keskkoolis töötas Riina kuni 2024. aastani. Ka tänaseni ei ole Riina suutnud koolist ja õpilastest päris eemale jääda, vaid jätkab tugiisikuna oma tööd Melliste koolis.

Riina kuulus 2009-2013 Võnnu Vallavolikokku ja juhtis haridus- ja kultuurikomisjoni tööd.

Tuginedes kogemustepagasile on Riina koostanud ja välja and-nud õppematerjaliks raamatu „22 ideed meisterdamiseks algklas-sides“, kus jagab oma käsitöötundides läbi proovitud ideid ja loo-metöid.

Märkimisväärne on Riina panus õpilastele rahvakultuuri tutvus-tamisel. Tema eestvedamisel on Võnnu keskkooli lapsed mitmeid aastaid osalenud rahvusvahelistel kultuurfestivalidel ning astunud üles erinevatel kohalikel kultuurisündmustel. Riina panus Kastre valla arengusse ulatub kooliseinte vahelt kaugemale. Ta mängis aktiivset rolli Võnnu Mängu- ja lauluseltsi Lõoke taasasutamises ning

on panustanud rahvakultuuri hoidmisesse ja selle edasi andmisesse tulevastele põlvetele. Riina on andnud osa ka Võnnu folklooripäe-vade säilimisele, pannes seltsiga aluse võistutantsimise traditsioo-nile „Võnnu Kaera-Jaan“, mis toimub käesoleval aastal juba 19. korda. Kultuurikandjaks võib pidada ka Riinat ennast – Tartu 2024 festival Kaera-Jaan raames seati Riina eestvedamisel Vooremäel üles näitus, ta on 15 aastat laulnud Võnnu kirikukooris, on olnud rahvatantsu naisrühma Kaera-Marid pikaegne liige ja hetkel tant-sib naisrühmas Wenden.

Kastre valla vapimärgiga tunnustatud inimesed läbi aastate

2025 – Aile Kilgi, Margus Pleksner, Riina Võikar
2024 – Avo Samarüütel, Heima Aduson, Made-Heljo Ruul
2023 – Aasa Sulg, Kalev Lindal, Tiit Kruusement
2022 – Aili Reinhold, Sirje Jõgiaas, Tiina Arike
2021 – Ene Runtel, Tiiu Meerits, Viktor Korobov
2020 – Koidula Vassil, Taivo Kirm
2019 – Erika Ratasepp, Mati Meos, Viivika Kook

AUTOR: EVELIN VIRNAS,
KOMMUNIKATSIOONISPETSIALIST

4. veebruari istung toimus Melliste Koolis

- Määrati Kastre valla konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanete auditeerijaks Audiitorbüroo ELSS OÜ;
- Kinnitati avalikes huvides sundvalduse seadmine Melliste külas Indomänni kinnistule. Elektrilevi OÜ-l on õigus sundvaldusega koormataval kinnistul ehitada maakaabelliini, kasutada seda sihipäraselt ning samuti teostada kõiki töid, mis on vajalikud selle ehitamiseks, kasutamiseks, korrashoiuks, ümberehitamiseks ja lammutamiseks;
- Kinnitati avalikes huvides sundvalduse seadmine Roiu alevikus asuvale Tankla tee 2 kinnistule ja Alakülas asuvatele Kõrre ning Tigete tee kinnistutele Elektrilevi OÜ kasuks. Elektrilevi OÜ-l on õigus sundvaldusega koormatavatel kinnistutel ehitada maakaabelliini, kasutada seda sihipäraselt ning samuti teostada kõiki töid, mis on vajalikud selle ehitamiseks, kasutamiseks, korrashoiuks, ümberehitamiseks ja lammutamiseks;
- Kinnitati Karja tee L1 katastriüksuse ja Poka tee 39 katastriüksuse koormamine isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks. Isikliku kasutusõiguse esemeks on maakaabelliin;
- Kinnitati Kastre valla vapimärkide kandidaadid: Aile Kilgi, Riina Võikar ja Margus Pleksner;
- Teavitati, et edaspidi toimuvad Kastre Vallavolikogu istungid neljapäeviti;
- Arutati perearsti tööruumide võimalikke asukohtasid Vönnus.

20. veebruari istung toimus Vönnu Keskkoolis

- Kinnitati Tõdraste külas asuva Kriisa tee katastriüksuse ja Poka külas asuva Järvekaja tee L4 kinnistu koormamine isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks. Isikliku kasutusõiguse esemeks on maakaabelliin;
- Kinnitati Tarekese tee katastriüksuse, Tarekese tee L1 katastriüksuse, Tarekese tee L2 katastriüksuse, Tarekese tupik katastriüksuse ja Tarekese tänav L1 katastriüksuse koormamine isikliku kasutusõigusega Enefit AS kasuks. Isikliku kasutusõiguse esemeks on side maaliin, side õhuliin, sidekapp, side lõpp-punkt;
- Kinnitati avalikes huvides sundvalduse seadmine Võrukülas asuvale Roio kinnistule Elektrilevi OÜ kasuks. Tähtajatu talumiskohustus kehtestatakse projekteeritavale maakaabelliinile, kaitsevööndiga 1 meeter mõlemale poole liini telge ja jaotus- ning liitumiskilbile, kaitsevööndiga 2 meetrit rajatisest. Koormatava ala ligikaudne suurus on 548 m²;
- Kinnitati avalikes huvides sundvalduse seadmine Alakülas asuvale Tigete tee kinnistule Elektrilevi OÜ kasuks maakaabelliini ehituseks;
- Otsustati alates 1. juunist 2025. a korraldada Kastre Vallavalitsuse hallatavate raamatukogude tegevus ümber selliselt, et Melliste Raamatukoguga liidetakse struktuuriüksustena seni eraldi tegutsenud Roiu Raamatukogu, Võõpste Raamatukogu, Vönnu Raamatukogu ja Järvselja Raamatukogu. Kõik tänased raamatukogud jätkavad samades kohtades, samade nimede ja samade töötajatega;

- Lükati tagasi eelnõu „Kastre valla koolidesse õpilaste vastuvõtmise tingimused ja kord ning väljaarvamise kord muutmine“. Eelnõu suunatakse haridus- ja noorsootöökomisjoni täpsustamiseks ja parandamiseks;
- Kinnitati Kastre Vallavolikogu revisjonikomisjoni 2025. aasta tööplaan järgnevalt: 1. Kastre valla 2024. a majandusaasta aruande läbivaatamine ja hinnangu andmine; 2. Kastre valla kodulehe seire ja kasutusmugavuse hindamine; 3. Ülevaade Kastre vallas asuvate teede, sh teistele isikutele kuuluvate katastriüksuste koosseisus olevate valla teede kasutusõiguse vormistamisest; 4. Vooremäe Tervisesportikeskuse investeeeringute, hooldus- ja tegevuskulude kontroll.
- Kinnitati „Kastre Vallavalitsuse ametiasutuse palgajuhendi ja Kastre Vallavalitsuse hallatavate asutuste palgakorralduse põhimõtted, palgamäärad ja tingimused muutmine“:
- 1. Teenistujatele/töötajatele makstakse palka üks kord kuus hiljemalt töötatud kuule järgneva kuu 5. kuupäevaks teenistuja poolt kirjalikult teatatud pangakontole;
- 2. Noorsootöötaja põhipuhkuse kestus on 35 kalendripäeva.
- Võeti vastu Kastre valla 2025. aasta eelarve järgmiselt:

1) põhitegevuse tulud	15 746 805 eurot;
2) põhitegevuse kulud	- 15 100 176 eurot;
3) investeerimistegevus	- 595 039 eurot;
4) finantseerimistegevus	- 745 455 eurot;
5) likviidsete varade muutus	- 693 865 eurot.

- Kastre valla arengukava eelnõu tutvustamine.

Vallavalitsuse veebruarikuu istungitel

AUTOR: EVELIN VIRNAS,
KOMMUNIKATSIOONISPETSIALIST

6. veebruari 2025 vallavalitsuse istungil

- Otsustati maksta sotsiaaltoetust;
- Lõpetati tugiisiku teenuse osutamine seoses isiku suundumisega teisele sotsiaalteenusele;
- Otsustati maksta lapsehoiuteenuse toetust kolmele lapsele. Tegemist on olukordadega, kus kuni kohaliku munitsipaallasteaia koha pakumiseni maksab vallavalitsus toetust eralasteasutuse poolt pakutava lapsehoiuteenuse hüvitamiseks;
- Otsustati vähendada pere teise lapse koolieelse lasteasutuse rahastamisel lapsevanema poolt makstavat lasteaia koha osalustasu 50% võrra kahel lapsevanemal;
- Kinnitati Vönnu Keskkooli hoolekogu koosseis;
- Keelduti projekteerimistingimuste andmisest üksikelu abihoo-ne projekteerimiseks, kuna tulenevalt avalik-õiguslikest piirangutest ei ole ehitustegevus kinnistul võimalik;
- Sõlmiti isiklik kasutusõigus Kastre valla kasuks Mäksa külas asu-vate Annuka tee ja Supeluse kinnistutele;
- Määrati Vönnu alevikus asuva katastriüksuse jagamisel moodus-tatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja sihtotstarbed;
- Algatati projekteerimistingimuste andmine avatud menetlusena Haaslava külas asuva maaüksuse abihoo-ne katuse kalde muutmiseks;
- Väljastati kasutusluba Haaslava külas asuva kahe korteriga elamu kasutamisele võtmiseks;
- Kinnitati kolme hajaasustuse programmi projekti lõpparuanded;
- Arutati perearsti tööruumide võimalikke asukohtasid Vönnus.

13. veebruari 2025 vallavalitsuse istungil

- Jäeti rahuldamata sotsiaaltoetuse avaldus, kuna isik ei esitanud täiendavaid andmeid toetuse menetluseks;
 - Otsustati osutada isikule koduteenust;
 - Otsustati maksta lapsehoiuteenuse toetust ühele lapsele. Tegemist on olukorraga, kus kuni kohaliku munitsipaallasteaia koha pakumiseni maksab vallavalitsus toetust eralasteasutuse poolt pakutava lapsehoiuteenuse hüvitamiseks;
 - Kinnitati Vönnu Keskkooli töötajate koosseis. Kokku on Vönnu Keskkoolis 40,5 ametikohta. Võrreldes 5. detsembril 2024 kooskõlastatud töötajate koosseisuga muutus psühholoogi/õpilasnõustaja koht poolelt ametikohalt täiskohaks ja suurendati õpetajate ametikohti 0,4 koha võrra;
 - Kinnitati Tuleviku Tähed ja määrati stipendiumid.
- Kultuuripreemiad:
- I Marian Pärn, preemia 600 eurot;
 - II Sander Tennosaar, preemia 400 eurot;
 - III Liina Jõgar, preemia 200 eurot;
- Hariduspreemiad:
- I Kermo Nurmeoja preemia 600 eurot;
 - II Mathias Annamaa preemia 400 eurot;
 - III Kärt Pürn preemia 200 eurot;

Spordipreemiad:

- I Lucas Leok preemia 600 eurot;
- II Gregor Kroon preemia 400 eurot;
- III Mihkel Saage preemia 200 eurot;
- Kinnitati Kastre valla Aasta Sündmus, Aasta Tegu ja Aasta Vabakond ning määrati preemiad:
- Kastre valla Aasta Tegu 2024 - raamatu „Kastre vald ajajoonel II. Aastad 1920–1940“ väljaandmine. Määrati preemia laureaadile summas 500 eurot;
- Kastre valla Aasta Vabakond 2024 - MTÜ Pihlakobar. Määrati preemia vabakonnale summas 500 eurot;
- Kastre valla Aasta Tegija 2024 – Saunasell OÜ Määrati preemia laureaadile summas 500 eurot;
- Kastre valla Aasta Sündmus 2024 - Festival Kaera-Jaan. Tunnustati korraldajat valla meenega;
- Otsustati muuta Igevere külas asuva katastriüksuse sihtotstarvet 100% mittetulundusmaalt 100% elamumaaks;
- Väljastati ehitusluba Haaslava külas Nõmme tee rajamiseks ning Nõmme tee vee ja kanalisatsioonitorustiku rajamiseks;
- Väljastati kasutusluba Päkste külas asuva üksikelu kasutamiseks;
- Kinnitati 20.02.2025 toimuva volikogu istungi päevakorda esitatavad eelnõud;
- Arutati kriisilukorras lasteaedade valverühma teemat ning otsustati, et konkreetne rühm määratakse kriisiplaani väljatöötamise käigus.

20. veebruari 2025 vallavalitsuse istungil

- Otsustati toetada erihoolekandeteenuse omaosaluse tasumist valla eelarvest kahel vallaelanikul;
- Lõpetati isikule hooldajateenuse osutamine ning hooldajatoetuse maksmine;
- Otsustati osutada isikule tasuta isikliku abistaja teenust;
- Otsustati lõpetada koduteenuste osutamine seoses vajaduse ära langemisega;
- Otsustati suunata isik võlanõustamisteenusele;
- Määrati kahele isikule tugiisikuteenus;
- Määrati Sudaste külas asuva katastriüksuse jagamisel moodustatavate katastriüksuste kohanimed, koha-aadressid ja sihtotstarbed;
- Väljastati projekteerimistingimused Haaslava külas maaüksusele sissesõidu tee laiuse muutmiseks. Vallavalitsus viis läbi avatud menetluse, väljapaneku ajavahemikul täiendavaid taotlusi ega märkusi ei laekunud;
- Algatati projekteerimistingimuste andmise avalik menetlus Haaslava külas kahel maaüksusel sissesõitude laiuse muutmiseks;
- Kinnitati projekteerimistingimused Mäletjärve külas üksikelu ja abihoo-ne ehitusprojekti koostamiseks;
- Väljastati ehitusluba Mäksa ja Aadami külas kahe üksikelu püstitamiseks;
- Väljastati kasutusluba Haaslava külas üksikelu kasutamisele võtmiseks;
- Loeti jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks kinnis-

Kastre Vallavalitsuse ja Volikogu protokollid on avalikult kättesaadavad dokumendiregistris Amphora

- tud Haaslavas, kuna ühel kinnistul ei elata ja kinnistut ei kasutata perioodiliselt ja teist kasutatakse hooajaliselt;
- Sotsiaalosakonna juhataja informeeris, et Vönnu perearsti kandidaatide vestlused toimuvad 25. ja 26. veebruaril;
 - Majandusosakonna juhataja informeeris, et Vönnu kalmistule on palgatud arborist.

28. veebruari 2025 vallavalitsuse istungil

- Otsustati osutada isikule koduteenust;
- Otsustati seoses isiku üldhooldusteenuse asumisega lõpetada koduhooldusteenuse osutamine;
- Otsustati kahe isiku puhul osaliselt tasuda väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse arve;
- Otsustati maksta lapsehoiuteenuse toetust kolmele lapsele. Tegemist on olukordadega, kus kuni kohaliku munitsipaallasteaia koha pakumiseni maksab vallavalitsus toetust eralasteasutuse poolt pakutava lapsehoiuteenuse hüvitamiseks;
- Võeti vastu riigihanke „Raadiojaamade ostmise Kastre Vallavalitsusele“ korraldamise eelnõu.

Melliste Kool võtab vastu uusi õpilasi

Vastuvõtu tingimused
<https://www.melliste.ee/vastuvotu-tingimused-ja-kord>

Esita taotlus hiljemalt
30.mais 2025.
Kastre ARNOs
<https://piksel.ee/arno/kastre>

Täiendav info
direktor@melliste.ee
telefon 53470468

Kastre valla 2025. aasta eelarve lühiülevaade

AUTOR: TRIINU UIBO,
FINANTSJUHT

2025. aasta eelarve kogumaht on 16,8 miljonit eurot:

- põhitegevuse tulud 15,8 miljonit eurot;
- investeermistegevuse tulud 0,3 miljonit eurot;
- kasutusse võetakse likviidseid vahendeid 0,7.

Kastre Vallavolikogu võttis vastu 2025. aasta eelarve 20.02.2025 määrusega nr 71. Valla eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril. Eelarve on koostatud tekkepõhiselt.

Eelarve põhitegevuse tulude kogumaht on 15 746 805 eurot, põhitegevuse kulude kogumaht 15 100 176 eurot ja põhitegevuse tuleml 646 629 eurot.

Põhitegevuse tulud kasvavad võrreldes 2024. aasta eelarvega 1 065 723 eurot. 2025. aasta põhitegevuse tuludest moodustavad maksumaksud 63%, tulud kaupade ja teenuste müügist 4%, saadavad toetused 32% ja muud tegevustulud 1%. Füüsilise isiku tulumaks moodustab 97% valla maksumustuludest ja 61% vallapõhitegevuse tuludest.

Põhitegevuse kulud suurenevad kokku 882 156 eurot võrreldes 2024. aasta eelarvega. Antavad toetused suurenevad võrreldes 2024. aastaga 122 035 eurot ja muud tegevuskulud 760 121 eurot. 2025. aasta eelarve põhitegevuse kuludest moodustavad antavad toetused 7,1% ja muud tegevuskulud 92,9%.

2025. aasta eelarvest moodustavad tegevusvaldkondade järgi kulud haridusele 65,8%, sotsiaalsele kaitsele 10,5%, vaba ajale, kultuurile ja religioonile 7,7%, üldistele valitsussektori teenustele 5,6%,

majandusele 4,2%, keskkonnakaitsele 3,2%, elamu- ja kommunaalmajandusele 2,7%, tervishoiule 0,1%, riigikaitsele 0,1% ning avalikule korrale ja julgeolekule 0,1% kogumahust.

Investeermistegevuse planeerimisel on arvestatud Kastre valla 2025-2028 eelarvestraategias väljatoodud ning rekonstrueerimist vajavate objektidega.

Investeermistegevuse tulud kokku on summas 345 991 eurot, millest põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine on 330 991 eurot ning finantstulud (tulud hoiuste intressidest) 15 000 eurot. Investeermistegevuse kulud kokku on summas 941 030 eurot. Põhivarade soetamine ja renoveerimine on summas 585 030 eurot ning kaasav eelarve summas 20 000 eurot. Laenuintresside tasumiseks on 2025. aastal planeeritud 336 000 eurot. Käesoleva aasta suurimad investeeringuobjekt on Melliste Kooli rekreatsiooniala rajamine summas 321 000 eurot ning Melliste Kooli siseruumide rekonstrueerimine summas 160 000 eurot.

Laenu tagasimakseteks on planeeritud 745 455 eurot. Netovõlakoorumus on eelarve järgi 2025. aasta lõpuks 49%. Kastre valla 2025. aasta eelarve perioodi lõpuks likviidsed varad vähenevad summas 693 865 eurot ning prognoositav arvelduskonto jääk kujuneb aasta lõpuks 521 131 eurot.

Hajaasustuse programmi 2025. aasta taotlusvoor hakkab lõppema

AUTOR: KAREN KATRI VOLL,
MAJANDUSOSAKONNA JUHATAJA

Veel kuni 3. aprillini on võimalus osaleda hajaasustuse programmi 2025. aasta taotlusvoorus.

Vastavalt regionaalministri käskkirjale avati taotlusvoor 3. veebruaril 2025 ning taotluste esitamise viimaseks päevaks on 3. aprill 2025.

Hajaasustuse programmi raames toetatakse hooneväliste vee-süsteemide (puur- ja salvkaevud, veetrassid, veepuahustusseadmed), kanalisatsioonisüsteemide (septikud ja imbväljakud, biopuhastid), juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Toetust saavad taotleda hajaasustuse piirkonnas elavad füüsilised isikud, kes omavad sissekirjutust majapidamises, kuhu toetust soovitakse (1. jaanuar 2025.a seisuga). Toetust saavad taotleda majapidamised, kus elatakse aastaringselt sees.

Taotlusi saab esitada kuni 3. aprill 2025.a.

Taotlusvorm, muud vajalikud dokumendid ja täpsem info tingimuste kohta on leitavad Kastre valla kodulehelt: <https://www.kastre.ee/hajaasustuse-programm>

Küsimustele vastab ja lisainfot jagab majandusosakonna juhataja Karen Katri Voll: 5341 4205, karenkatri.voll@kastre.ee

Kohaliku omaalgatuse programmi 2025. aasta kevadvoor

AUTOR: HEILI UUK,
TARTUMAA OMAVALITSUSTE LIIT

Kohaliku omaalgatuse programmi 2025. a kevadvoor on avatud 3. märtsist kuni 3. aprillini kell 16.30. Taotlusi saab esitada kogukonna arengu meetmesse ning investeeringute ja kogukonnateenuste arendamise meetmesse. Toetust saavad taotleda avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused.

Programmi infopäevad toimuvad veebikeskkonnas: eestikeelne 13. märtsil ja venekeelne 5. märtsil.

Infopäevade lingid on leitavad <https://www.tartumaa.ee/programmid/kop>

Taotlused esitatakse keskkonnas <https://etoetus.rtk.ee>.

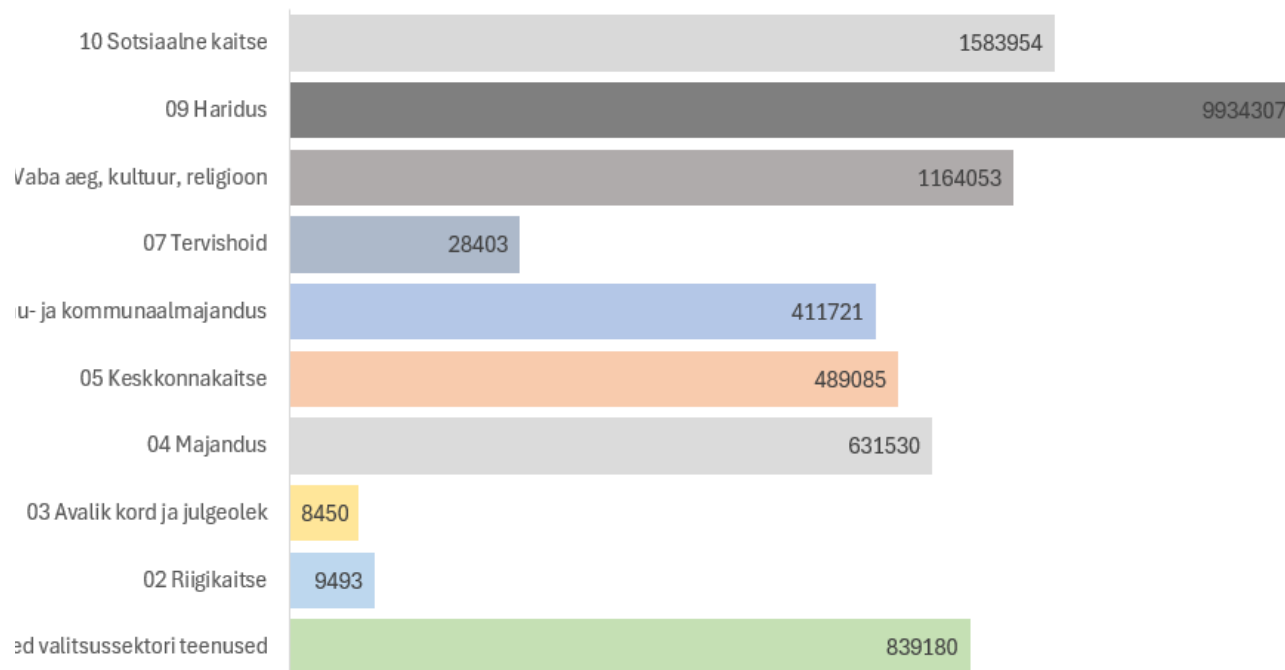
Programmi kohta saab täpsemalt lugeda <https://www.tartumaa.ee/programmid/kop>

Lisateave: Heili Uuk, Tartumaa Omavalitsuste Liit,
e-post heili.uuk@tartumaa.ee, telefon 5886 2500

KOGUKOND
ON OLULINE

KOP KOHALIKU
OMAALGATUSE
PROGRAMM

Kulude jaotus tegevusvaldkondade lõikes

Vabaiühenduste tegevus- ja sündmusetoetused

Tegevustoetus on vabaja tegevuse korraldamiseks, tutvustamiseks ning jätkusuutlikkuse tagamiseks eraldatav toetus, kui taotleja tegevused on suunatud avalikkusele.

Sündmusetoetus on vabaja tegevuse korraldamiseks eraldatav toetus valla kultuurikalendrisse kantud sündmuse elluviimiseks, uue idee algatamiseks, kogukonnategevuste läbi viimiseks ja valla esindamiseks riiklikul või rahvusvahelisel tasandil.

Avatud on taotluste esitamine märtsi voo tegevusperioodiks mai-august.

TAOTLUSTE ESITAMISE TÄHTAEG: 20. märts
taotlemine SPOKU keskkonnas
piksel.ee/spoku/kastre

KASTRE VALLA VII
KOGUKONNAFOORUM

5. aprillil
algusega
10:00

EDUKATE PROJEKTIDE KIRJUTAMISE A JA O

ehk ämbrist
pangeni ja tagasi

Kurepalus
Priiuse
seltsimajas

EELREGISTREERIMINE KUNI 1. APRILL
PIRET.MAASIK@KASTRE.EE VÕI 508 9374

Vallavanem Annika Pajumaa-Murovi EV 107. aastapäeva piduliku kontsertaktuse kõne Võnnu Kultuurimajas

Eesti Vabariik tähistas oma 107. sünnipäeva, on meil põhjust tunda hea meelt oma riigi, oma kogukonna ja oma inimeste üle. See on päev, mil mõtleme tagasi meie ajaloo, hindame olevikku ning seame sihid tulevikuks.

Kastre vallale oli 2024. aasta kiire, tegus ja täis toredaid sündmusi. Meil on põhjust uhkust tunda – meie vald on kiiresti arenev ja kasvav. Meie koduvallas elab 1. jaanuari seisuga 6459 inimest – ja see number aina kasvab (aastal 2017 oli elanike arv 5086).

Eriti suur rõõm on tõdeda, et sel aastal sündis meie elanike peredesse 81 uut väikest vallakodanikku. Aga head meelt ei valmistanud mitte ainult uued ilmakodanikud, vaid ka meie vallas juba märkimisväärsesse vanusesse jõudnud väärikad, kellest lausa kahte 100-aastast oli 2024. aastal suur au õnnitleda.

Toimekas oli aasta ka volikogule ja vallavalitsusele. Volikogu istungeid peeti 11 korral, kehtestati 20 määrust ja võeti vastu 41 otsust.

Vallavalitsus pidas istungeid 45 korral, kehtestati 2 määrust ja võeti vastu 670 korraldust, millest suur enamus olid ehitus- ja sotsiaalvaldkonda puudutavad.

Üldplaneeringuga oleme jõudnud lõpusirgele ning täies hoos ka uue arengukava koostamine. Arengukava eelnõu avalikustatakse juba järgmise nädalal ja siis on kahe nädala jooksul kõigil võimalik sellega tutvuda ja oma ettepanekuid arengukavasse teha. Samuti kutsun kõiki üles peale avalikustamise perioodi toimuvast avalikust arutelust osa võtma, sest ainult üheskoos saame sellest kavast kujundada meie ühise tulevikuvaate.

Eelmisel aastal sai valmis Laanelille lasteaia Tuigo maja ning Sillaotsa kooli uude juurdeehitusse said koolilapsed sisse kolida juba jaanuaris. Renoveerimise osaliselt ka kõikide teiste koolide klasse ja lasteaedade rühmaruume. Ja juba selle aasta lõpus alustame ka Võnnu kk suuremahuliste renoveerimistööde projekteerimisega. Haridus on vundament, millele ehitame oma tuleviku – nii individuaalselt kui ka kogukonnana. Kastre vald peab hariduse kvaliteeti ja meie koolide ning lasteaedade arengut äärmiselt oluliseks. Meie lapsed ja noored vääriavad parimaid võimalusi õppimiseks, arenemiseks ja maailma avastamiseks.

Meie eesmärk on pakkuda Kastre valla lastele ja noortele kaasaegset, inspireerivat ning toetavat õpikeskkonda. Selleks oleme pühendunud haridusasutuste arendamisele ja uuendamisele.

Meie lasteaiaid ja koolid ei ole lihtsalt hooned – need on teadmiste, loovuse ja ühiste väärtuste kujunemise kohad. Peame oluliseks õpetajate väärtustamist ning koolide ja kogukonna vahelist koostööd.

Aitäh kõigile õpetajatele, koolijuhtidele, lasteaiakasvatajatele ja lapsevanematele, kes igapäevaselt panustavad meie laste tulevikku.

Oleme panustanud liikumise – ja vaba aja veetmise võimaluste arendamisse. Valmis sai suusatunnel Vooremäel ja lõppenud on Aardlapalu-Aardla kergliiklustee ning Melliste rekreatsiooniala projekteerimine ja saame juba sel aastal ehitusega algust teha. Need on projektid, mis teevad meie valla mitte ainult ilusamaks, vaid ka mugavamaks ja turvalisemaks.

Lisaks liikumisele on olulisel kohal ka kultuur. Eelmisel, 2024. aastal osales meie kogukond Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 programmis, kus Kastre vald andis oma panuse mitmete suurepäraste sündmuste kaudu. Tartu 2024 Euroopa Kultuuripealinna programmiga liitumine oli Kastre vallale eelkõige võimalus olla osa piirkondlikust kultuuriloomest ja tuua esile meie unikaalne identiteet. Kultuuripealinna raames korraldatud Taliteede festival Ahunapalus ja Kaera-Jaani festival Vooremäel löid tugeva aluse kogukondlikule osalusele. Meie valla jaoks tähendas Tartu 2024 tihedamat koostööd teiste Lõuna-Eesti omavalitsustega, ühist väärtuste jagamist ja innovaatiliste kultuurisündmuste elluviimist. Kastre vallale oli Tartu 2024 projekt väärtuslik nii kultuurilise elavdamise kui ka piirkondliku koostöö arendamise osas ja mis kõige olulisem, tugevdas meie kogukonna sotsiaalset sidusust.

Aga Kastre valla kultuurielu ei piirdunud ainult nende

festivalidega. Jätkusid ka kõik teised Kastre valla traditsioonilised ja populaarsed sündmused nagu nt spordisündmus Kastre Sportlik Nelik, Eesti Lennupäevad, Haaslava vana-tehnika päev, Haaslava meestelaulupäev, Maitsva Toidu Tee ja palju muud, aga tekkis ka uusi, muuhulgas nt Jõulukodu konkurss. Palju toredaid uusi sündmusi kutsuti ellu ka meie valla elanike poolt.

Meil on tugevad traditsioonid rahvakultuuri ja kogukonnaürituste osas. Laulukoorid, tantsurühmad ja käsitööringid on olnud meie valla selgroog ning nende tegevus rikastab meie igapäevaelu. Samuti oleme näinud, kuidas meie noored on hakanud rohkem kaasa lööma kultuuritegevustes, mis näitab, et meie tulevik on heas kätes.

2024. aasta oli majanduslikult keeruline, kuna riigi majanduslik olukord ja töökohtade vähenemine mõjutasid ka meie valda.

Oleme seisnud silmitsi väljakutsetega, mis on proovile pannud nii meie kannatlikkuse kui ka oskuse leida lahendusi keerulistes olukordades. Siiski oleme suutnudkoos edasi liikuda, teha raskeid, kuid vajalikke otsuseid ja hoida oma valla huve kõige tähtsamal kohal.

Lisaks kohalikele muredele ei saa me mööda vaadata ka mujal maailmas toimuvast. Elame poliitiliselt keerulisel ajal, mil rahutused, konfliktid ja majanduslikud raskused on paljude riikide argipäev. Nende sündmuste kõrval kasvab ka ohutunne siin, Eestis. Meie kõigi ülesanne on hoida oma kodu turvalisena ja teha otsuseid, mis tagavad meie valla jätkusuutlikkuse ja stabiilsuse.

Kuigi möödunud aasta ei olnud lihtne – majanduslikud väljakutsed ja keerulised ajad on pannud proovile ka meie kogukonna –, oleme näinud, et just üheskoos saame hakkama. Meie vald pole lihtsalt koht, kus elatakse, vaid koht, kus hoiatakse kokku, märgatakse ja hoolitakse.

Numbristest rääkides oli Kastre valla 2024. aasta eelarve kogumaht 19 163 174 eurot. Põhitegevuse tulud olid 2024. a eelarves planeeritud summas 14 334 942 eurot, kasv võrreldes 2023. aastaga 11% ja põhitegevuse kulud kokku on 14 103 323 eurot, kasv võrreldes 2023. aastaga on 10%. Suurima osakaaluga valdkonnad moodustasid, haridus (64%), sotsiaalne kaitse (11%) ning vaba aeg ja kultuur (9%).

Siinkohal pean tänu avaldama meie volikogule, sest keerulistel hetkedel seistakse ikka üheskoos ja keskendutakse sellele, mis on meie inimestele oluline.

Mis toob siis meile uus aasta?

Uus aasta toob endaga kaasa taas hulga muutusi. Nende muutuste keskel on oluline, et hoiaksime toetavat meelt ja jätkaksime tihedat koostööd. Ainult ühiselt saame ehitada kindla tuleviku ja astuda samm-sammult parema homse suunas. Me peame jätkama sihikindlalt, olema valmis uuteks väljakutseteks ja tegema otsuseid, mis on valla pikaajalise arengu jaoks hädavajalikud.

Aasta ei tule lihtne, mistõttu on eriti oluline keskenduda koostööle, et kindlustada meie vallale võimalik parim areng. Peame kõrvale jätma oma isiklikud ambitsioonid ja tegema vajadusel ka ebamugavaid aga tarku otsuseid, et kindlustada Kastrele parim võimalik tulevik.

Loodan, et alanud aastal suudame veelgi paremini koos tegutseda, jagada oma ideid ja nägemusi ning ühiselt leida parimaid lahendusi, mis teenivad meie valla ja selle elanike huve. Olen väga tänulik kõigile, kes on aidanud meie valla kasvada ja areneda – volikogu liikmetele, vallavalitsuse töötajatele, ettevõtjatele ja igale elanikule, kes on kaasa löönud, toetanud nõu ja jõuga.

Aga 2025 aastal on palju märgilisi ja olulisi sündmusi. Näiteks on 2025. aasta Eestis kuulutatud raamatuaastaks. Raamatuaasta motoks on Hando Runneli luulerida „Rahvas algab raamatust“. Raamatu aastaga soovitakse tõsta esile lugemise tähtsust ja rõhutada kirjanduse rolli meie kultuuris ja igapäevaelus. Selle aasta jooksul toimuvad üle kogu Eesti mitmed sündmused, mis kutsuvad nii noori kui ka vanu avastama lugemise võlu.

Raamatuaasta eesmärk on innustada inimesi rohkem lugema ja tutvustada kirjanduse mitmekülgset – olgu selleks ilukirjandus, ajalooramatud, teaduskirjandus või luule. Samuti pööratakse erilist tähelepanu eesti autorite loomingule ning tõlkekirjandusele, mis aitab avardada silmaringi ja

mõista maailma erinevaid vaatenurki. Ütleмата uhked saame siinkohal olla meie enda kogukonna liikme Taivo Kirm'i panusesse ja tema raamatu Kastre vald ajajoonel 2 ilmunise üle. Mitte iga vald ei ole selliselt privilegeeritud.

Tähtis osa raamatuaastast on ka raamatukogude roll. Eesti raamatukogud pakuvad sellel aastal mitmeid eriprogramme, sealhulgas lugemisväljakutseid, kirjanike kohtumisi ja raamatulaatu. Lisaks pööratakse suurt tähelepanu laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamisele, et tekitada neis varakult huvi kirjanduse vastu.

Raamatuaasta on suurepärane võimalus taasavastada kirjanduse tähendus meie elus. Kasutagem seda aastat, et sukelduda raamatute maailma, avardada oma teadmisi ja leida inspiratsiooni lugemisest! Kas on mõni raamat, mida oled ammu tahtnud lugeda? Nüüd on õige aeg see kätte võtta!

2025 aasta on ka laulupeo aasta. Suvi toob taas kokku tuhandeid lauljaid, tantsijaid ja muusikasõbrad, kui toimub järjekordne üldlaulupidu. See ainulaadne sündmus, mis ühendab rahva läbi muusika ja liikumise, kannab edasi meie kultuuri-pärandit ning näitab Eesti rahva ühtsust ja pühendumust oma traditsioonidele.

Üldlaulupidu ei ole pelgalt muusikaline sündmus – see on ka kohtumine, kus eri põlvkonnad saavad kokku, et jagada oma kogemusi ja hoida elus rahvuslikku ühtekuuluvustunnet. Osalejate ja pealtvaatajate jaoks on see ainulaadne võimalus kogeda hetki, mis jäävad meelde ja puudutavad hinge.

Laulupeo tuli liigub ka läbi meie valla, nii et olete kõik oodatud 15. juunil Tule Tulemisele kaasa elama.

Vaadates uue aasta poole, olen kindel, et meie vallal on ees paremad ajad, et Eestil on ees paremad ajad ning seda saavad kindlustada vaid meie enda targad ja läbimõeldud otsused. Visioon, kuhu liigume ja kuhu tahame jõuda, peab olema selge. Vaid siis me kasvame, areneme ja liigume edasi!

Aga täna tähistame oma armas Eesti Vabariigi homset 107. sünnipäeva, soovin teile kõigile rõõmu, ühtsust ja tugevat kogukonnatunnet.

Olgu see päev meeldetuletus meie saavutustest ja ühisest vastutusest oma kodumaa ja kogukonna ees. Vabadus, mida täna siin nautida saame, ei ole iseenesest mõistetav, hoiame ja hindame seda.

Soovin, et meie lapsed ja noored saaksid kasvada teadmiste ja hoolivuse keskkonnas, et meie peredel oleks kindlus homse päeva ees ning et igaüks meist leiaks oma koha ja võimalused siin vabal Eestimaal.

Olgu meie kodud täis soojust, meie kogukond ühtehoidev ning meie tulevik lootusrikas ja teotaheline. Hoidkem ja armastagem oma maad ning üksteist!

Elagu Eesti Vabariik! Elagu Kastre vald!

Kastre valla tunnustuspreemiate laureaadid on Teie ees!

AUTOR: PIRET MAASIK,
KULTUURISPETSIALIST

Kastre valla 107. sünniaastapäeva puhul toimunud pidulikul kontsertaktusel andsime tänavu üle tunnustuspreemiad inimestele, kelle panus meie valla arengusse ja elu rikastamisse on olnud hindamatu. Need erilisel väärikad ja pühendunud tegijad on oma südame, aja ja oskused andnud kogukonna heaks, aidates luua just seda sooja ja tugevat kodukohta, mida täna tunnustame ja armastame. Tänu nende tegevusele, tegemistele ja silmapaistvatele saavutustele on Kastre vald täis elujõudu ja positiivset energiat, mis inspireerib meid kõiki edasi liikuma. Täname ja tunnustame neid, kelle töö, südikus ja pühendumus on alati meie ümber, andes meelerahu ja lootust.

Aasta Tegija 2024

Käesoleval aastal anname esmakordselt välja Kastre valla Aasta Tegija tiitli. Selle saab ettevõtte, kelle panus valla arengusse on saanud tunnustust ka maakondlikul tasandil ning kelle ekspordinumbrid iga päevaga suurenevad. Kastre valla Aasta Tegija 2024 on Saunasell OÜ. Sellest, et tegemist on suure südamega ettevõttega annab tunnistust ka see, et nad otsustasid saadud rahalise preemia annetada heategevuseks Kastre vallas, ning see läheb Poka Sotsiaaltoetuste keskkuse kaudu ühele noorele emale, kellele saadud tugi on käesoleval hetkel oluline ja suureks abiks. Oleme südamest tänulikud!

Aasta Vabakond 2024

Aasta vabakonna tiitlile lackus 8 nominenti, mille seast Vallavolikogu kultuuri- ja spordikomisjon selgitas välja ühe laureaadi. Siinkohal kiidame ja täname kõiki meie vabaühendusi ja nende eestvedajaid, kelle panus on valla ning kogukondade jaoks igapäevaselt oluline. Komisjon otsustas anda Kastre valla Aasta Vabakond 2024 tiitli ja sellega kaasneva rahalise preemia mittetulundusühendusele MTÜ Pihlakobar, mis oma tegevusega on muutnud meie kogukonda ja andnud oma aja ja energia teiste heaolu toetamiseks. Aasta vabakonna tiitel ei ole vaid tunnustus, vaid ka tähis, mis märgib meie kõigi ühtekuuluvust, vaimse ja füüsilise tervise väärtustamist elukaare kõigis etappides ning solidaarsust. Palju õnne!

Aasta Tegu 2024

Kastre valla aasta tegu valiti rahvahääletuse teel ning selles osales 206 inimest (neist e-hääli 140) ning valida oli nelja väga omanäolise variandi vahel. Aasta Tegu 2024 on midagi, mis on inspireerinud, liitnud ja näidanud meelerahu ning kindluse jõudu ka kõige keerulisematel hetkedel enne oma teostumist. See tegu jääb elama meie kõigi mälestustesse, meie valla ajalukku ning on tõestanud, et suurimad muudatused algavad unistustes ning nende teoks tegemistes. Kastre valla Aasta Tegu 2024 on raamatu „Kastre vald ajajoonel II. Aastad 1920-1940“ väljaandmine ja selle koostamine. Autor Taivo Kirm. Teise koha väärilisena sai hääli ja rahva poolehoidu lasteade Laanelill Tuigo maja valmimine. Õnnitleme võitjat!

Aasta Sündmus 2024

Kastre valla aasta sündmus valiti rahvahääletuse teel ning selles osales 220 inimest (neist e-hääli 138). Esimese viie hulka jõudsid MTÜ Võõraste külalaste „Noorus“ perekulubi külapäev, Kaidy Burmi ja MTÜ Kihko Südasuve koogikohvik Võnnus, Kastre valla aastalõupäev, Marko Kivisalu ja Känu talu kontserdid ning festival „Kaera-Jaan“.

Aasta sündmuseks valisid hääletajad midagi, mis ühendas inimesi, tõi kokku erinevad vabatahtlikud, aitas luua tugeva ja toetava kogukonna, kus igaühe panus oli vajalik. See ei olnud pelgalt üks hetk või üks sündmus, vaid kogukonna jaoks suur ja tähendusrikas periood, mille mõju ulatub ajas veel kaugele edasi – see on olnud inspiratsiooniks ja eeskujuks kõigile, kes usuvad koostöö jõusse. See sündmus tõestas, et üheskoos suudame saavutada rohkem kui üksinda ning mis löi midagi, mis jääb kogukonnale meelde veel väga kauaks. Kastre valla Aasta Sündmus 2024 tiitli pälvis Kastre valla haridus- ja kultuuriaktsioon ning kogukonnafestival „Kaera-Jaan“.

Fotol: MTÜ Pihlakobar
Foto autor: Evelin Virnas

Fotol: Annika Pajumaa-Murov, Taivo Kirm ja Mati Möller
Foto autor: Evelin Virnas

Tartumaa Kuldne Tammeoks

AUTOR: PIRET MAASIK,
KULTUURISPETSIALIST

Lauri Roosiorg on olnud pikaajaline kohaliku elu edendaja ja juht, ta on Kastre vallavolikogu liige ning eelarvekomisjoni esimees. Lauri senine elutöö räägib endast ise – ta on silmapaistev ettevõtja, kes on oma tegevusega on olnud innovaatiline liider meie valla arengus. Lisaks Lange Motokeskuse juhtimisele on Lauri aastakümneid panustanud põllumajanduse arendamisse, luues Tartumaal töökohti ning elavdades majandust läbi mitmete ettevõtmiste ja ettevõtete, millest üks tegeleb põllumajanduse ja teine teehitusega. Oskusega unistada suurelt on Lauri loonud Baltimaade suurima sisekardihalli, pakkudes unikaalset võimalust harrastussportlastele ja professionaalidele. Motospordi pisiku sai Lauri juba varajases nooruses kui ühines Ülenurme koolis tegutseva kardiringiga, mida juhendas tol ajal Mati Kattel. Kui Lauri enda esimene laps Henri oli juba piisavalt suur, et rooli keerata, hakati huvialaga tegemise võimalusi otsima- lähim kardirada oli tol ajal Põlvamaal, teised velgi kaugemal. Nii, et võime öelda, et tunnet, et selle spordialaga ei ole võimalik kohapeal tegeleda, saab pidada oluliseks osaks mehe tegutsemismotivatsioonist.

“Sõbrad töid Henrile sünnipäevaks ühe vana krossitsikli, millega ta põristas ümber maja ja kui see hakkas tal hästi välja tulema, hakkasin mõtlema, et kuhugi peaks tegema raja. Noh ja nii see kasvaski selleks keskuseks nagu see täna on” vastab Lauri küsimusele, et kuidas see kõik alguse sai.

Keskuses, mida peetakse üheks suurimaks motokeskuseks ka Põhjamaades, tegutseb Tartu Motokrossiklubi, mis loob soodsad tingimused sportimiseks ja vaba aja veetmiseks, arendades motokrossi hobiharrastusest tippspordini. Lange Motokeskus on toonud Tartumaale maailma- ja Euroopa meistrivõistlused, noorte motokrossivõistlused, perepäevad ja kogukonda kaasavad suursündmused. Kurnagise Eesti krossikoondise juhina on tema südameasjaks spordielu arendamine ka laiemalt. Täna on Lauri motoklubi Sahkar Racing hing ja mootor, et toetada noori ja täiskasvanuid, kes jagavad kirge moto- ja vaba aja spordi vastu ning lisaks varem mainitud saavutustele väärrib esiletõstmist FIM Junior Motocross World Championshipi korraldamine, 2017. aastal toimus Lange Motokeskuses rahvusvaheline motokrossivõistlus, kus osales 28 riigi võistkonnad. Märkimist väärrib ka 2022 aastal korraldatud Külgekõrvid MM ja Quadide EM Lange

Motokeskuses. Lauri on toonud Kastre valda rahvusvahelist tähelepanu ning rikastanud võimalusi motospordi harrastamiseks ka kohalikele elanikele.

“Sõber ütles, et unistada tuleb suurelt, siis lähevad unistused ka täide. Ettevõtluses on sama, et tuleb mõelda jube suurelt. Kui mõelda väikselt, siis teod jäävad ka väikeseks.” kommenteerib Lauri, et kuidas selline idee teoks sai ning lisab: “Kui ma ei oleks endale kindlaks jäänud ja oleksin kuulanud seda, mida küla peal öeldi, oleks see keskus praegu sama suur kui see parkla seal ees.” ning annab kaasa soovituseteistele, kes unistavad midagi saavutada, et elus ja ettevõtluses tuleb näha suurt pilti ning, mis on veel olulisem, tuleb osata seda pilti ka silme ees hoida. “Suure pildi nägemine hirmutab aga väikest pilti ei ole mõtet mõelda. Ja eks õnne peab ka olema!” võtab Lauri eduloo kokku.

Kevadel on ees Jõeäärse Paadisadama avamine aprilli lõpus, mai alguses. See on järgmine laps, mis ootab ilmavalgusele tulemist. Ning ehitame talule uut kuivatikompleksi, selle avamine ootab ees juuni alguses.

Lauri Roosiorg toob osana oma eduloost välja ka elukeskkonna ja naabrite mõju. On ta ju kahe suure mehe vahel, ühel pool Avo Samariütel ja teisel pool Mati Meos ning Lennundusmuuseum ja see keskkond ei lase tal mugavaks ega ka neist kehvemaks jääda. “Need kaks meest on mind innustanud ja motiveerinud ja neile olen ma oma elu jooksul alt üles vaadanud” täiendab Lauri. “Üks eeskujuks sellega, et mõtleb sama hullusid mõtteid kui mina- vedas lennuki oma õue peale ja kuulutas, et hakkab lennundusmuuseumi tegema- mis ei jää grammigi alla ideele, et siia tuleb Baltimaade suurim sisekardihall ning Avo Samariütel oma isiksusega on alati olnud eeskujuks selles, kuidas peab asju ajama ja tegema ning temal sabas püsimine innustab alati ka ise parem olema” on Lauri tänulik naabritele.

Lauri tegevus ja algatused räägivad suurtest unistustest, kindlastest sihtidest ja motivatsioonist ning tööst, mille eesmärk on pakkuda kogukonnale rohkem võimalusi, paremat elukeskkonda ja elujõulist koduvalda. Soovime talle selles jõudu!

Fotol: Lauri Roosiorg, erakogu

Fotol: Kuldne Tammeoks laureaadid Astrid Hallik, Lauri Roosiorg ja Hele Ellermaa
Foto autor: Joonas Sisask

Tuleviku Tähed

AUTOR: PIRET MAASIK,
KULTUURISPETSIALIST

„Tuleviku tähed” on Kastre valla iga-aastane kultuuri-, hariduse- ja spordipreemia, mille eesmärk on tunnustada valla noori vanuses 7–26, kes on saavutanud silmapaistvaid tulemusi oma tegevusvaldkonnas. Preemia antakse neile, kes on oma tegemistes saavutanud edukuse maakondlikul, vabariiklikul või rahvusvahelisel tasandil kultuuri, hariduse või spordi valdkonnas. Preemia määramisega tunnustatakse mitte ainult nende saavutusi, vaid ka järjepidevat panustamist oma valdkonna arendamisse ning mõju valla kultuuri-, hariduse- ja spordielule. Nagu ütles Kastre vallavanem Annika Pajumaa-Murov: „Meie noored on valla tõelised lipulaevad, kelle püüdlused ja saavutused kujundavad Kastre valla tulevikku ning annavad meelerahu ja inspiratsiooni meile kõigile.”

„Tuleviku tähed” on tunnustus, mis ei tähenda vaid üksikute saavutuste väärtustamist, vaid ka noorte aktiivset ja pühendunud tegevust, millel on pikaajaline mõju meie valla arengule. Nagu ütles kirjanik George Eliot: „Keski elus on edu mitte vaid sellistes suurtes saavutustes, vaid ka pidevas pingutuses ja pühendumuses, mis viib lõpuks välja saavutusteni, mida me hindame.”

Marian Pärn Kultuuripreemia I koht

Marian Pärn on noor ja andekas soololaulja, kes alustas laulmise-ga juba kuueaastaselt. Ta õpib soololaulu Fa-diees laulustuudios, kus tema õpetajaks on Ingrid Ott. 2024. aastal avanes Marianil võimalus osaleda taustalauljana Eesti tuntud muusiku Lauri Laubre plaadiesitluskontserdil Tallinna Kultuurikatlas. Lisaks osales Marian Tartu 2024 Festival Kaera-Jaan kogukonnateatri lavastuses. 2024. aastal esines ta solistina mitmesugustel konkurssidel, sh kolmel rahvusvahelisel solistide konkursil Eestis ja Leedus, lisaks erinevatel kontsertidel ja festivalidel. Marian astub kindlaid samme oma unistuste suunas ning inspireerib sellega ka kõiki teisi oma talenti realiseerida soovijaid.

Lucas Leok Spordipreemia I koht

Lucas Leoki jaoks oli 2024. aasta üheks kõige silmapaistvamaks hetkeks „Parim motokrossisõitja 2024” tiitli saamine. Samal aastal Hollandis toimunud FIM Juuniorite Maailmameistrivõistlustel tuli Lucas hõbemedali. Võistlusel, kus osalesid tippsõitjad 40 riigist üle kogu maailma, tõestas noor motokrossitalent oma oskuste kõrgust. Hõbemedal on tunnustus mitte ainult meie noore sportlase isiklikele saavutustele, vaid ka tema pühendumusele ja võimele konkureerida maailma parimate seas.

Kermo Nurmeoja Hariduspreemia I koht

2024. aasta oli Kermo Nurmeoja jaoks erakordselt saavutusterohke ning paistis silma ka oma akadeemiliste tulemustega, saades matemaatika riigieksamil 98 punkti, mis on kõrgeim tulemus tema kooli ajaloos. Lisaks saavutas Kermo esikoha VOCO Aasta Tegija võistlusel IT-süsteemide spetsialisti erialal, mis andis talle võimaluse osaleda vabariiklikul kutsemeistrivõistlusel „Noor Meister 2024“, kus võitis vabariikliku 1. koha. Koos koolikaaslastega osales Kermo VOCO Aasta Tegija ettevõtluskuste võistlusel, kus nende meeskond pälvis eriauhinna suurepärase koostöö ja esitluse eest. Kermo esindab Tartumaa noori Tartumaa Noortefondi hindamiskomisjonis, samuti osaleb ta sageli noortementorina sündmustel ja konverentsidel. Samuti pälvis tema asutatud ettevõtte Finantstarkus OÜ Tartu linna konkursil „Tartu Parim Ettevõtja 2024“ laureaaditiitli kategoorias „Parim õpilasfirma alustanud ettevõtte“. Tema eestvedamisel alustas VOCO-s Rahatarkuse Klubi, kus ta õpetas kaasõpilastele finantskirjaoskust.

Sander Tennosaar Kultuuripreemia II koht

Sander Tennosaar on oma laulmisoskust pidevalt arendanud ja saanud väärtuslikke kogemusi erinevatel kontsertidel esinedes. Sander on solistina üles astunud mitmetel valla sündmustel, sealhulgas Festival Kaera-Jaanil Vooremäel, Lusikapeol Võnnus ja Sillaotsa kooli jõulupeol, kus ta oma kauni häälega võlus publikut. 2024. aastal andis ta Looduslaulu kontserdil Elva Kultuurikeskuses edasi looduse ilu ja rahu. Laulmine on Sandrile mitte ainult hobiks, vaid tõeliseks kireks, mille kaudu ta saab oma mõtteid väljendada.

Gregor Kroon Spordipreemia II koht

Gregor Kroon on tõstmisspordile pühendunud noormees, kes on olnud Mäksa Spordiklubi liige alates 2022. aastast. 2024. aasta jooksul osales Gregor kokku 13 tõstmisvõistlusel, kus ta saavutas silmapaistvaid tulemusi: seitsmel võistlusel tõusis ta poodiumile, teenides kolm esikohta, kaks teist ja kaks kolmandat kohta. Eesti meistrivõistlustel saavutas ta U15 vanuseklassis kuldmedali ning teenis veel lisaks kaks pronksmedalit. Gregor usub, et edu saladus peitub järjepidevuses ja pühendumuses, mida igal treeningul on võimalik arendada. Gregori sõnul on Mäksa Spordiklubi tema teine pere – koht, kus ta tunneb end alati toetatuna ja inspireerituna.

Mathias Annamaa Hariduspreemia II koht

Sillaotsa Kooli 9. klassi noormees Mathias Annamaa on aastate jooksul silmapaistvalt esindanud Kastre valda riiklikel olümpiaadidel, saavutades suurepäraseid tulemusi erinevates teadus- ja õppeainetes. Lisaks on Mathias aktiivne kogukonnaliige, kes andis vabatahtlikuna oma panuse Lennupäevade edukale toimumisele. Tema tegutsemine teaduses, hariduses ja vabatahtlikus tegevuses on olnud oluliseks panuseks valla haridus-, kultuuri- ja spordielu arengusse.

Liina Jõgar Kultuuripreemia III koht

Üks Liina Jõgari suuremaid ja olulisemaid projekte oli Festival Kaera-Jaan kogukonnateatri lavastus „Ja siis olime meie“, kus ta oli lavastusjuht. See lavastus oli kindlasti üks Kastre valla suurimaid ja olulisemaid üritusi 2024. aastal, andes valla kultuuriellu olulise panuse. Lavastusjuhina vastutas Liina kogu lavastuse toimumise eest, mis tähendas, et tal tuli korraldada kõik etenduse ettevalmistused ja tagada, et kõik sujus latusalt. See projekt ei olnud ainult lavastuse tegemine, vaid ka kogukonna ühendamise. Liina oli mõõdnud aastal ka tudengifilmide „Rahu“ ja „Luuüdi mekk“ produtsent ning TÕ Viljandi Kultuuriakadeemia diplomilavastuse „Passijad“ etenduse juht.

Mihkel Saage Spordipreemia III koht

Mihkel Saage oli 2024. aastal Eesti kuni 12-aastaste poiste seas kõige edukam sportronija. Ta saavutas suurepäraseid tulemusi, võites kolmest etapist koosnenud boulderingi karikasarja ning krooniti Eesti meistriks. Lisaks kodumaistele võistlustele osales Mihkel kõrgetasemelistel ronimisvõistlustel Lätis ja Poolas. Mihkli edusammud ja tema isiklik eeskujud aitavad suurendada noorte huvi ronimisspordiga tegelemise vastu.

Kärt Pürn Hariduspreemia III koht

2024. aastal saavutas Kärt Pürn suurepärase tulemuse, pääsedes teadus- ja saavutuste Rakett69. See saavutus tõendab tema tugevat pühendumist ja silmapaistvaid teadmisi teadusainetes, mida ta on järjekindlalt näidanud ka erinevatel olümpiaadidel. Eelkõige väärib esiletõstmist tema edukus bioloogia, keemia ja geograafiaolümpiaadide piirkonnavoordes. Lisaks akadeemilistele saavutustele on Kärt tugevat tööd teinud ka oma keeleoskuse arendamisega, saavutades 1. koha Tartu linna ja maakonna õigekirjaolümpiaadil.

Foto: Tuleviku Tähed laureaadiid koos vallavanema ja vallavolikogu esimehega
Foto autor: Evelin Virnas

Vabariigi Aastapäeva tähistamine Sillaotsa Koolis

AUTOR: KÄTLIN TATAR,
SILLAOTSA KOOLI LOOVJUHT

21. veebruaril oli Sillaotsa Koolis terve koolipäeva vältel tunda pidulikkust ja uhkustunnet nii iseenda kui ka oma kodumaa üle. Hommik algas üheskoos sini-must-valge lipu heiskamisega koolimaja esisel platsil. Lipu heiskamine sel päeval on äärmiselt suursugune ja tekitab üleva tunde.

Päev jätkus suupistete tegemisega. Iga õpilane sai olla osa valmistamisprotsessist. Õpilased said hakkida kartulisalatiks komponente, valmistada kiluvõileibu, keerutada kurki suupistetikude ümber ja rullida maitsvaid lavaširulle. Kõiki neid suupisteid, mis õpilased ise valmistasid, sai hiljem üheskoos pidulikult nautida.

Päeva tähtsaim sündmus, pidulik aktus, algas erilise tseremooniaga. Selleks päevaks rulliti lahti punane vaip. Õpilased kutsuti ükshaaval saali, kus igaüks sai sammuda mööda punast vaipa ning tervitada direktorit ja õpilasesinduse presidenti, loomulikult jagati omavahel ka õnnesoove meie Vabariigi aastapäeva puhul. Selline teistmoodi vastuvõtt lisas kogu sündmusele erilise pidulikkuse.

Õpilased ja õpetajad pidulikult tervitatud, sai alustada aktusega, mis seekord oli käsikäes ka trimestrilõpu tunnustamisega. On tõeline õnn ja rõõm, et meie koolis õpib nii palju tublisid viielisi ning nelja-viielisi õpilasi. Aktusel pidasid kõne ka kooli direktor ja õpilasesinduse president.

Päeva lõpetuseks nautisime kogu kooliga ühiselt neid maitsvaid suupisteid, mida õpilased päeva esimeses pooles hoole ja armastusega valmistanud olid. Meie armsa Eesti sünnipäev Sillaotsa Koolis oli täis rõõmu, uhkustunnet ja pidulikkust.

Fotol: Tublid viielised õpilased eel trimestri lõpus
Foto autor: Kaili Tomson

Võnnu Keskkooli vilistlaste kokkutulek 2025

AUTOR: GETTER LINDE,
VÕNNU KESKKOOLI HUVIJUHT

Kokkutulek Võnnu Keskkooli põhikooli ja keskkooli vilistlastele ning endistele ja praegustele töötajatele leiab aset 12. aprillil 2025. Lõpuks kohtume taas - pärast mitmeaastast pausi!

2024. aasta sügisest on suureks eesmärgiks olnud vilistlaspeo korraldamine just seetõttu, et viimane ühine kokkusaamine toimus COVID-19 eelsel perioodil. Soov ning huvi uue kokkutuleku vastu on väga suur - teeme nüüd mõtte teoks ning uhkema kui kunagi varem.

Meie jaoks on vilistlaste kokkutulek üritus, kus saavad kokku kooli- ja klassikaaslased, kes igapäevaelus ehk nii palju ei suhtle, kuid tunnevad huvi, kuidas kunagisel kaaslasel läheb või millega ta täna tegeleb. Vilistlaste kokkutulek on täpselt see koht, kus saad suhelda enda kunagiste koolikaaslastega ja meenutada huvitavaid hetki kooliajast. Selle mõtte ajendil oleme loonud programmi, kus on igal kokkutuleku osalejal võimalus külastada vana koolimaja, näha, millega õpilased praegu tegelevad, olla osa pidulikest aktusest, tutvuda või taasavastada praegust koolimaja, suhelda nii koolikaaslaste kui endiste töötajate või kolleegidega ning nautida kõik koos vilistlaspidu.

Õhtusel peol ootavad osalejaid tervitusjook ja -amps, kohal on ka toitlustaja, kellelt saab meelepäraseid jooke ja sööke juurde osta, lubatud on tulla ka enda piknikukorviga. Tantsumuusikat teeb ansambel Weekend ja pause täidavad taustamuusika ning erinevad mängud või tegevuslikud vahepalad.

Samuti ei jää tulemata juba traditsiooniks saanud korvpallilahing, kus õpilased ja vilistlased saavad ühe vägeva mängu maha pidada. See toimub kolmapäeval, 9. aprillil Võnnu Keskkooli spordisaalis.

Vilistlasnädalast saavad osa ka praegused õpilased, sest kokkutulekule eelneval nädalal viivad külalistunde läbi vilistlased. Külalistundide ühine katusidee on "Räägi oma lugu", mille raames saab jagada lugu oma tööst või hobist, põnevast erialast kutse- või kõrghariduses, jagada iseendaks kasvamise lugu või mõnd elumuutvat reisi, seiklust, projekti või muud põnevat. Ootame külalisi noorte ette!

Täpsem info vilistlaspeo, korvpallilahingu ning külalistundide kohta Facebooki Võnnu Keskkooli vilistlaste kokkutulek 2025 ürituse all.

Piletimüük on avatud Fienta keskkonnas https://bit.ly/vilistlaspeo_piletid. Kuni 31. märtsini on piletihind 30€, kohapeal piletihind 40€.

Olete väga oodatud!

Kastre valla õpilaste talvepidu 2025

AUTOR: GETTER LINDE,
VÕNNU KESKKOOLI HUVIJUHT

Võnnu kultuurimajas toimus 21. veebruaril Kastre valla talvepidu 2025. Peo korraldas Võnnu Keskkooli õpilasesindus koos 12. klassi õpilastega. Abiturientidel oli soov enne lõpetamist korraldada üks selline pidu, mida nad saaksid veel mitu aastat hiljem meenutada, ning nõnda sündiski idee talvepeo korraldamiseks. Kuna õpilasesindusel oli sarnane mõte juba varasemalt arutlusel olnud, siis pikalt mõtlema keegi ei pidanud ning üritust hakati planeerima juba oktoobris. Kui tavapärase koolielus korraldab õpilasesindus üritusi vahetundide sisustamiseks või tähtpäevade tähistamiseks kogu kooliperele, siis seda pidu korraldasid 12. klassi õpilased ainult endale. Kool andis õpilastele vabaduse korraldada täpselt selline pidu, mis neile meeldiks ja täita õhtu tegevustega, kus ei pea arvestama kõikide klassidega või ajaliste piirangutega, mis koolipäeva sees tihti on. Talvepeo korraldamise päris varajases faasis jõuti üheskoos järeldusele, et pidu ei taheta teha ainult endale, vaid ka teistele Kastre valla koolide õpilastele ja naabervaldade noortele.

Talvepeo teemaks oli muinasjutt, mis kajastus kogu ürituse korralduses. Kultuurimaja kaunistati rohelistes, kuldsetes ja roosades toonides. Kuna eesmärk oli korraldada üritus võimalikult taaskasutatavatest materjalidest, siis kaunistamiseks kasutati erinevaid kangaid ja metsa efekt saavutati puukoste abil. Meeleoluvalgus loodi erinevate kuldsete tuledega ning Kanepi noortekeskus laenas meile hea meelega veel erinevaid tulesid ja kaunistusi. Mitmed muinasjutud olid üheks õhtuks ellu ärganud - osalejate seas oli printsesse, printse, jäneseid kui ka kuuski.

Peo õhtujuhid oli Daren-Marcus Teder ja Gregor Kroon, kelle duo ei vea kunagi alt. Nende humoorikad vahepalad ja nooruslik lähenemine oli täpselt see, mis tegi peost noortepeo. Õhtut sisustasid erinevad seltskonnamängud, tantsumaraton, balli kuninga ja kuninganna valimine ning pidulisi tantsutas noortebänd Teine Pataljon.

Aitäh kõikidele õpilastele ja õpetajatele, kes aitasid korraldamisel ning suur tänu kõikidele peo külalistele!

Fotol: Tantsumaraton
Foto autor: Artur Parma

Aastatel 1921-1940 oli Võnnus riigi viinapood

AUTOR: TAIVO KIRM

Astava Kogu poolt 27. aprillil 1921 vastuvõetud seadusega oli viina ja piirituse valmistamise ja müügi ainuõigus vabariigi valitsusel. „Alkoholiliste jookide müügi avamiseks annab loa üks kord aastas aktsiisi peavalitsus.“

1914. aasta sügisest kuni 1920. aasta kevadeni valitses Eestis „kuiv seadus“ ja vägijooki (peamiselt puskarit) sai ainult althõlma suure raha eest. Meeldiv erand, kui kärakat vabalt müüdi, oli Saksa okupatsiooniaeg, aga see kestis ainult kaheksa kuud. Ametlik viinamüügi lubamine vähendas tunduvalt salaalko müüki ja mis rahval sai selle vastu olla.

Võnnus avati riigiviina müük 1921. aasta suvel.

Kaja 13. juuli 1921: „Võnnust. 1. juulil avati siin, endises monopoli poes, viinamüügi koht. Ehk lõpetavad nüüd ka kohalikud salaviina müüjad oma tegevuse, missuguse äri ajajaid siin viimasel ajal mitmel pool leidis.“

„Riigi viina ja piirituse kauplus ainult väljaviimiseks“ asus endise talurahvakaupluse ehk kirikumõisa poe (vanasti Saare kõrts, hiljem Tartu Eesti Majanduse Ühisuse) ruumides ja äri oli väga edukas. 2. detsembril 1922 teatas Kastre-Võnnu vallavalitsus, et 1922. aastal on seni vallamajast välja antud 1147 viinamüügi luba, mille eest on vallal saada Tartu maakonna majandusosakonnast 35 598 marka. Muidugi müüdi poes peale joo-vastavate jookide ka toiduaineid ja muud tarbekaupa.

Aastatel 1921-1926 oli viinamüüja Kristjan Neerot. Rendilepingu pikendamine 21. jaanuaril 1925: „Kristjan Jaani poeg Neerot (elukohat endises Saare kõrtsis Võnnu kiriku ligidal, samas kohas kus asub viinapood)

annab 5000 marka tagatiseks ja on kohustatud kinnistes pudelites müügiks määratud viina ja piiritust Tartu Viinatehasest tooma ja tarvitajatele välja andma, seda lahtise müügi juures ostja nõusse valades. Aktsiisivalitsus maksab müüjale liitri viina pealt 10 marka ja piirituse kraadi pealt 20 marka.“

Hinnad olid 1. augustil 1924: „viin 40 kraadi 1 toop 164 marka; viin 40 kraadi 0,75 l ilma pudelita 100.-; piiritus 95 kraadi 1 toop 465.-; piiritus ühes 0,3 l pudeliga (endine 1/40 pange) 120.-. Tühjad pudelid maksid 0,75 l 30 marka ja 0,5 l 20 marka.“

Lõuna-Eestis oli mõõduhikuks Riia toop, mille maht oli 1,087 liitrit.

Rentnik Neeroti oli mitmel puhul sekeldusi politseiga. 8. veebruaril 1925 läbiotsimise protokollist: „Võnnu kiriku külje all asuvas poes läbiotsimist toimetades leiti poega ühenduses olevast eluruumist viina ja tehti juurdlusega kindlaks, et poemees üsna avalikult viina ja õllega kaupleb, võttes nagu restoraniski pudeli õlle eest 25 marka ja „stopka“ viina eest 25 - 30 marka. Kuigi N. oma äri üsna avalikult ajab, on ta selle juures ettevaatlik küllalt. Nimelt hoiab ta kaubatagavara oma naabri K. juures.“ Küllap oli selles, et Neerotiga rendilepingut ei pikendatud, oma osa kohalikul politseikonstaablil.

Rendileping 4. juuli 1926: „Mina Jakob Pritsu poeg Tallmeister, elukoht Võnnus Lääniste teel Tallmeisteri majas asuvas kaupluses, võtan riigi viina ja piirituse müügi oma peale. Viina ja piirituse müügikoht on avatud igal äripäeval kell 8.00 - 15.30. Kohustun, kui leidub, et viin või piiritus on läinud tumedaks, purudega, sattega või korgi läbi värvitud, niisuguseid pudeleid mitte avama, vaid saatma need Tartu viinatehasesse tagasi uute vastu ümbervahetamiseks.“

Sügisel 1927 otsustati Võnnu vallavolikogu viinamüügi vallas seisma panna.

Aktiisiringkonna valitseja avaldus Aktsiisi Peavalitsusele 29. detsembril 1927: „Kastre-Võnnu vallavolikogu on otsustanud igasuguse alkoholi müügi vallas ära keelata. Vormilises mõttes ei tarvitse Aktsiisi peavalitsus selle otsuse järele käia, kuid selle tagajärjeks on Võnnu viinakaupluse ja väljamüügi õigusega õllekaupluste sulgemine. Minu arvates peaks antud juhul käima seaduse järgi ja laskma rahval hääletusel otsustada, kas vallas alkoholi müük sulgeda või lubada. Oma arvamust põhjendan: Võnnu külas jookseb kokku neli maanteed ja külavaheteed, Võnnu alevikus ja külas elab ligi 1000 elanikku. On vallamaja, tohter, apteek, postkontor jne. Juba viinamüügi olemasolul õitses siin salaviina müük ja seda rohkem kasvaks ta viinamüügi likvideerimisel. Alevikus on palju popse, käsitöölisi ja väiksel viisil äriajajaid võrtspoodnikke, kes kõik viina salamüügist kasu näevad. Viina müük on Võnnus lubatud juba 1921. aastast ja müüja Tallmeister on üks korralikumaid viinamüüjaid ümbruskonnas.“

Pealinnas leiti, et riigil on raha vaja ja viinmüük peab Võnnus edasi toimuma. 1929. aastal müüdi siin piiritust ja viina 22 109.- väärtuses, milline tulemus oli maakonna parimaid.

Hinnad olid alates 2. märtsist 1928: „puhastatud piiritus 95 kraadi 0,75 l pudel 3.50 + pudeli hind 30 senti; puhastatud viin 3 l 5.40 + taara 1 kroon; viin 0,75 l 1.35 + taara 30 senti; denatureeritud piiritus 0,5 l 1.35 senti.“

Mingi aeg müüdi viinapoes ka denatureeritud piiritust ehk „tinaturkat“, mis oli mõeldud lakkide valmistamiseks, bensiini seguks, kärtõbiste hobuste ravimiseks jne ja oli mürgine.

Hind oli aga soodne ja nii mõnedki mehepojad tarvitasid seda vägijookiks. Võimalus oli küll pimedaks jääda või kiiresti kalmistule sattuda, aga keda niisugused pisiasjad huvitasid. Aastatel 1926-1927 läks Võnnus mitu meest pärast „tinaturka“ joomist teise ilma.

November 1929 - detsember 1930 oli „piirituse, viina ja õllekauplus“ rentnik Eduard Koni (tasus riigile 200 krooni aktsiisimaksu) valduses. 1930. aastal oli kauplus avatud kell 8.00 - 20.00, ehk 12 tundi ööpäevas. Eduard Koni ajal alkoholimüük vähenes ja 29. detsembril 1930 anti kauplus üle seni Koni juures äriteenijana töötanud Jaan Varikule.

1929. aastal hakati piiritust ja viina müüma ka 0,25 l pudelites, lõpliku hinnaga 1.40 ja 75 senti pudel. Kõikidel pudelitel pidi peal olema riigi viinaloa pitseriga varustatud korgid. Kaupmehe müügituulu oli piirituse ja viina müügist 9,2 senti liitrit ja denatureeritud piirituse müügist 4,6 senti liitrit. Samasugune oli ka Võnnu viinakaupmehe tasu.

Jaan Varik oli viinakaupluse rentnik 29. detsember 1929 – 22. september 1936.

Enamik aega olid viinakaupmehed kontras Võnnu kogudusega. 29. detsember 1930 „Võnnu koguduse täiskogu protestib viinakaupluse avamise vastu Jaan Variku juures, kelle kauplus umbes 120 meetri kaugusel kirikust asub.“ Aktsiisivalitsuse otsus jaanuaris 1931: „kuna viinamüük pühapäeviti, kui jumala-teenistust peetakse, täiesti suletud on, Võnnu koguduse kaebus tagajärjeta jätta.“ Ega riik ometi pidanud mingi koguduse protesti pärast sissetulekust ilma jääma. Koguduse nõukogu leidis 1932. aastal, et „viinakauplus oma õhkkonnaga mürgitab ümbruskonda ja avaldab väga halba mõju Võnnu aleviku ja ümbruskonna elanikele.“

Hinnakiri 1931. aastal koos taara maksumusega: „piiritus 0,75 l 4.10; piiritus 0,25 l 1.50; lauaviin 45 kraadi 0,5 l 2.05; lauaviin 45 kraadi 0,25 l 1.10; lauaviin 40 kraadi 0,5 l 1.85; lauaviin 0,25 l 1 kroon; viin 40 kraadi 0,75 l 1.75; viin 40 kraadi 0,25 l 70 senti.“ Kauplusse tagasi toodud pudelite hinnad alates 22. märtsist 1934: 40 kraadine viina 0,5 l pudel 11 senti ja sama 0.25 l pudel 8 senti.“

„Jaan Variku võrtsi, riigiviina ja õlle kauplus.“ Müügil ka koloniaalkaubad. Lähimüük 1935. aastal alkoholi pealt päevas 40 – 50 krooni. Loa eest tasusin aastas riigile 70.-, kogukonnale 35.-, riigi tööstus ja kaubanduskogale 4.20 ja maavalitsuse teedekapitalile 70.-“

Jaan Varik maksuametile: „Lõpetasin äripidamise 27. juulil 1936 ja andsin poe ja kaubad üle Tartu Eesti Majanduse Ühisusele.“ Teistel andmetel andis Varik poe lõplikult üle 22. septembril 1936. Majandusühisusele anti viina ja piirituse müügiluba perioodiks 1. jaanuar 1937 - 31. detsember 1940.

Tartu Eesti Majanduse Ühisuse kauplus (kutsuti ka Võnnu ühiskauplus ja viinapood) oli ümbruskonnas suurim. Poe personal oli aastatel 1936-1940 Jaan Varik palgaline ärijuht, Ella Varik kassapidaja, Aarne Parrest äriteenija. Kaupluses oli suur kaubavalik ja mitmed siin-sed teised kaupmehed ostisid poest kaupa edasimüümiseks. Peale riigiviina, piirituse, muude kangete alkohoolsete jookide (müügil oli konjak, rumm, džinn, liköörid, napsid, veinid jne) ja õlle oli müügil kõikvõimalikke teisi kaupasid. Kui mingit soovitud kaubaartiklit kohapeal ei olnud, sai seda Tartust tellida ja varsti oli kaup kohal. Kaupluse lähimüük 1939. aastal üle 50 000 krooni.

Kastre-Võnnu vallas oli veel

teinegi viinapood. Kurista talurahvakauplus (ka riigi viinakauplus ja Rookse pood), asus endise Kurista mõisa maal Osvald Mägi majas, omanik Osvald Mägi (vahapeal Elmar Mägi). 1935. aastal „talurahvakauplus ühes piirituse, viina ja õlle müügiga. Müüakse ka talurahvakaupa, toiduaineid ja pudukaupa“, 1937. aastal oli kauplus avatud igal äripäeval kell 8.00 - 20.00. 10. märtsil 1939 Mägi andis „riigiviina, õlle ja tubakatarvete poe“ üle Gustav Riivesele.

Hinnad olid alates 12. märts 1938, piiritus ¾ l 4.70, viin 40 kraadi pudel ¾ l 1.80, lauaviin 45 kraadi pudel 1/2 l 1.90. II maailmasõja alguses 11. septembril 1939 tõstis valitsus alkohoolsete jookide tarbimise piiramiseks piirituse ja viina hinda veel 10-15%.

Võnnu viinapoe ümber käis kogu aeg vilgas sagimine. Kaupmees püüdis küll korda hoida, aga tema tahtmisest ükski oli vähe. Jooginäljas või juba meeleolus kunded olid tihti ettearvamatud. Vahel joobnud lärmitsejad ja norisid tüli, kui neile enam jooki ei müüdnud. Mitu korda koostas politsei protokolle, kuna müüja olevat võimaldanud kaupluse ruumides viina joomist. Aga mida ta teha sai, kui mõnel mehel tervis nii käest ära oli, et ta pidi ellujäämiseks kohe leti juures hakkama ostetud vägijooki manustama. Rahvajutu järgi olles 1931. aastal? saanud teada peatsest alkoholi hinnatõusust, ei mahtunud kõik ostjad korraga poodi ära ning rüseluses lõhuti poe uks ja aken. Juunis 1935 prooviti Võnnu kaupluses käraka eest valerahaga maksta. See ei kõla küll hästi, aga viinapood oli Võnnus üheks peamiseks kohaliku rahva (nii oli veel paljudes kohtades) tõmbe- ja kokkupuutepunktiks.

Sõbrapäeva töötuba Kaagvere külas

AUTOR: HELIS JANSON, KÜLASELTS „KAWERSHOF“ JUHATUSE LIIGE

Paljude inimeste poolt palavalt armastatud sõbrapäeva ehk valentinipäeva tähistatakse traditsiooniliselt 14. veebruaril. Tegelikult sai selle tähistamine alguse juba Vana-Roomas, kus 14. ja 15. veebruaril pidutseti kahel järjestikul päeval kahe antiikmaailma pühaku, Valentini ja Faunuse, auks. Kristlikul ajal (aastal 494) see lõpetati ning hakati tähistama pühale Valentinusele pühendatud päeva. Eestisse levis see vana tähtpäev Soome vahendusel alles 1980. aastate lõpul, olles sellest ajast saati populaarne nii noorte kui ka vanade seas.

Sõbrapäeva sisuks on lähedaste

meespidamine kas siis hea sõna, soovi, kingituse, lille või ka kaardiga. Teemaatilisi asju leiab kaubanduses palju, kuid kõige suurem rõõm on ikkagi isevalmistatud kaartide ja kaunistuste üle. Kastre vallavalitsuse, Maarjamaa Hariduskollegiumi ja külaseltsi Kawershof abil korraldasime 9. veebruaril Kaagvere külas sõbrapäeva teemalise töötoa.

Maarjamaa Hariduskollegiumi lahkelt nõul saime me seekord kasutamiseks avara ja ajaloolise loovhoo-ne, mille täitsime ohtrate kaunistuste, õhupallide ja lilledega. Varasema 2 juhendaja asemel oli meid nüüd 4 ning me hoolitsesime selle eest, et kõigil ikka tegevust jaguks. Töö-tuppa sisenejaid ootas sõbrapildide

tegemiseks teemaatilisel kaunistatud fotosein koos suure pildistamise tarkvite valikuga. Edasi suunduti endale kõrrejooki ning erinevate maitsetega popcorni ja vahvleid valima. Peale suu magusaks tegemist valiti meelepärase töö ning tegevus võis alati. Seekord kleepisime erinevat värvi paberiribadest armsaid dekoratsioone ning kaunistasime kaarte, kasutades selleks erinevas suuruses ja värvides teemaatilisi kleepse. Koduteele andsime soovijatele kaasa südamekujulisi õhupalle, kõrrejooki ning ka erinevaid maiuseid sisaldavaid üllatuspakke.

Lõpetuseks traditsiooniline kniks meie poolt ning suured tänud nii toetajatele kui ka osalejatele.

Mask on langenud: kes on tegelikult Laur Lomper?

SOOVITAVAD: KÄTLIN LINK JA ÜLLE SEIRE

40 aastat Laur Lomperi nime taha peitunud Tõnu Oja andis välja oma uued ja vanad värsid raamatus ”Vahi kuue paiku vahi kuue paiku. Vaata umbes kell kuus valvuri pintsaku paranduslappe”.

Kaksikraamatust leiab ühiskondlikku satiiri, poliitilisi vihjeid, nostalgilist kodumaa-armastust, aga ka täiesti argiseid hetki, mis on vaimukalt kirja pandud. Luuletuste seas on laulusõnu, mis on kirjutatud erinevatele Eesti muusikute-

le ja lavastustele ning on meile väga tuttavad, näiteks Kuldse Trio “Kaalujälgija” ja Jäääär “Sul annan andeks kõik”.

Luuletusi lugedes tekkis mõnus muie ning oli põnev omavahel muljeid jagada – küll oskab ikka tabavalt öelda! See lugemiskogemus äratas ka huvi Tõnu Oja teiste tegemiste ja tema isiku vastu. Soovitame kõigile nii sirvimiseks kui ka süvenemiseks.

Raamatuaasta Kastre vallas: raamatukogujuhatajate lood ja lugemissoovitused

AUTOR: EVELIN VIRNAS,
KOMMUNIKATSIOONISPETSIALIST

Aasta 2025 on pühendatud raamatutele ja lugemisele – raamatuaasta toob esile lugemise olulisuse ning kutsub kõiki avastama uusi maailmu läbi raamatute. Kastre valla raamatukogud on selles olulisel rollil, pakkudes nii klassikalist lugemisvara kui ka kohtumispaike, kus jagatakse lugemissoovitusi, korraldatakse üritusi ja hoitakse elus lugemisharjumust.

Kuidas näevad raamatuaastat ja raamatukogu rolli need, kes igapäevaselt lugejaid vastu võtavad? Küsisime Kastre valla raamatukogude juhatajatelt nende teekonna, lugemissoovituste ja tulevikuvisiooni kohta.

Mõne jaoks on raamatukogu olnud osa lapsepõlvest ning lugemishuvi on kasvanud töökutseks. **Elle Kruus** Roiu raamatukogust kasvas üles samas majas, kus asus ka raamatukogu, ja tema ema töötas seal raamatukoguhoidjana. „Tatsasin riulite vahel juba väikesest peale ja olevat lugenud juba kolmeselt,“ meenutab ta. Kui ema pensionile jäi, tundus loomulik jätk võtta üle tema töö ning nii on Elle raamatukogus töötanud juba 44 aastat.

Tiina Arike Võõpste raamatukogust oli samuti varakult innukas lugeja. Teismelisena tuli tal pikalt haiglas viibida ning just raamatud aitasid tal sealtkaudu rännata uutesse maailmadesse ja ajastutesse. Lugemishuvi viis ta õppima raamatukogundust ning pärast Viljandi Kultuurikooli lõpetamist suunati ta Võõpste raamatukokku – kohta, mis sai talle aastakümneteks koduseks.

Mõni jõuab raamatukokku aga läbi teadliku õpingute ja hilisema otsinguprotsessi. **Kätlin Link** Melliste raamatukogust asus pärast gümnaasiumi õppima raamatukogundust, kuid ei olnud veel kindel, milline võiks tema roll selles valdkonnas olla. Kui ta nägi tööpakkumist Melliste raamatukogus, tundis ta, et just väikeses maaraamatukogus töötamine võiks talle sobida – siin saab kõiki tööloike ise teha ning otsustada.

Ene Runtel, Järvselja raamatukogust, ütleb, et tema jaoks mängis suurt rolli keskkooli kirjandusõpetaja. „Elukutset valides mõtlesin ka, et see amet võimaldab töötada nii linnas kui maal,“ räägib ta. Tööle asudes köitis teda kõige rohkem just lastega tegelemine. „Sel ajal meeldis lastele väga lugeda – koos kooliõpetajaga hindasime lugemispäevikuid ja arutasime loetu üle.“ Aastakümneid hiljem peab ta kõige olulisemaks lugejatega suhtlemist ja nende lugemissoovide täitmist.

Riina Gordejeva Võnnu raamatukogust meenutab, et tema teekond raamatukogutöösse algas keskkoolis tänu inspireerivale kirjandusõpetajale. Lugemishuvi süvenes

ning kui saabus aeg teha erialavalik, otsustas ta samuti suunduda Viljandi Kultuurikooli raamatukogundust õppima.

Raamatukogu on koht, kus inimesed ja raamatud saavad omavahel kokku ning just see teebki raamatukogutöö eriliseks. Kastre valla raamatukoguhoidjad ütlevad üksmeelselt, et kõige suurem rõõm tuleb inimestest – ustavatest lugejatest, uutest tulijatest ja sellest, kui keegi leiab tänu soovitusel oma järgmise lemmikraamatu.

„Mul on rõõm öelda minu lugejad,“ ütleb Tiina. Väikeses raamatukogus on eeliseks see, et lugejaid tuntakse nime- ja lugemisharjumuste pidi ning nii saab igapähele pakkuda just seda, mida ta otsib – olgu see siis uhiuus bestseller või mõni kaua otsitud teos. Isiklik lähenemine on siin võtmetähtsusega.

Lugejaskond on ajas muutunud. Kui varem olid raamatukogud rohkem vanemaealiste pärusmaa, siis täna leiab riulite vahelt järjest rohkem noori peresid koos lastega. Elle märgib, et tema nimekirjas on nüüd juba üle 600 laenutaja ning rõõmustab on näha, et noored pered toovad oma lapsed varakult raamatute juurde.

Samuti tekitavad elevust iga kuu saabuvad uued raamatud. Riina tunnistab, et uue raamatupaki avamine on alati eriline hetk – võimalus avastada uusi lugusid ja tutvustada neid ka lugejatele. „Lugeda tahaks kõike, aga kahjuks ei jõua,“ lisab ta naerdes.

Raamatukoguhoidjad ei pea oma tööd pelgalt raamatute laenuvõtmiseks – see on suhtlemine, soovitamine ja sideme loomine lugejatega. Just teadmine, et nad on inimestele vajalikud ning saavad oma tööga lugemisharjumusi kujundada ja toetada, on see, mis teeb iga tööpäeva eriliseks.

Milline raamat jääb meelde?

Kas üksainus raamat saab elu põhjalikult mõjutada? Kastre valla raamatukoguhoidjad usuvad, et pigem on see pidev lugemiskogemus, mis kujundab maailmapilti ja jätab jälje.

Elle tunnistab, et ta ei oska nimetada ühte kindlat raamatut, mis oleks teda tohutul mõjutanud. „Olen lihtsalt nii palju lugenud ja igast raamatust saanud midagi – häid emotsioone, mõtteainet, äratundmist,“ ütleb ta. Lapsepõlvest on tal aga erilise soovusega mees „Pipi Pikksukk“. „Seal olid värvilised pildid ja riulitais mänguasju, mida oleksin endale ka tahtnud. Ja muidugi hobune – unistasin, et saaksin ka päris oma hobuse.“

Ka Tiina ja Riina ei usu, et oleks ainult üksainus raamat, mis elus kõike muutnud on. Tiina sõnul on erinevatel eluetappidel olnud olulised erinevad teosed, mis on pakkunud tuge

ja inspiratsiooni just õigel hetkel. Riina aga tunneb, et kõige rohkem kõnetavad teda raamatud, millel on tõepõhi all – elulood, ajaloolised romaanid, tõsielul põhinevad lood. „Küllap on need teosed mind mingil määral mõjutanud,“ ütleb ta.

Kätlin loeb praegu kodus palju lasteraamatuid ette ja usub, et just need võivad kellelegi kõige olulisemaks saada. „Ma loodan, et need mõjutavad positiivselt minu last tulevikus,“ sõnab ta.

Ene meenutab, et tema nooruses oli raamatute kättesaamine keeruline ja seepärast mõjutas teda kõik, mida ta luges. „Lääniste raamatukogu jäi koolitee äärde ning avastasin selle enda jaoks varakult. Tüdrukule kohaselt otsisin midagi hingele – lugesin palju luuletusi. Põnevikest on mees Jules Verne'i „Saladuslik saar“. Noores eas tundus, et elu ongi nii ilus nagu raamatutes,“ jagab ta oma mälestusi.

Hiljem on sügavamalt puudutanud Ene Mihkelsoni looming, eriti „Ahasveeruse uni“. „Need teosed panevad sügavalt mõtlema inimsaastuste ja ajaloo üle,“ tõdeb ta.

Lõpuks polegi tähtis, kas mõni raamat muudab elu täielikult või lihtsalt rikastab seda – oluline on, et lugemine jätab jälje.

Millist raamatut täna lugeda?

Raamatukoguhoidjad soovivad iga päev külastajatele lugemist, kuid kui küsida, millist raamatut võiks just täna kätte võtta, on vastused mitmekesised.

Elle sõnul läheb hästi peale kõik uudiskirjandus ning sageli soovivad lugejad ka üksteisele häid leide. Viimasel ajal on raamatukogust palju küsitud Valérie Perrini „Lilledele värsket vett“, Urmas Vadi „Kuu teine pool“ ja Sven Mikseri „Vareda“. „Kui üks lugeja midagi head avastab, levib see kiiresti ka teiste hulka,“ ütleb ta.

Kätlin soovib midagi ootamatut – luulet. „Kuigi ma ei pea end suureks luulelugejaks, jäi mulle hiljuti kätte Tõnu Oja uus luuleraamat, mille lugesin kaanest kaaneni läbi. Naersin lugedes endamisi ja parimaid palasid kandsin ette ka teistele.“ See on raamat, mida ta sooviks ka oma kodusele raamaturiulile. Kes soovib samuti teosega tutvuda, saab seda teha 17. märtsil Melliste raamatukogus, kus Tõnu Oja oma loomingut esitleb.

Tiina leiab, et kõige tähtsam pole niivõrd konkreetne raamat, vaid see, et loetakse üldse raamatuid. „Igal lugejal on oma eelistused ja hea meel on, kui oskan need ära tabada,“ sõnab ta.

Ene soovib Valdur Mikita „Lingvistiline mets“. „See raamat paneb mõtlema eestluse, metsa ja ürgse looduse rolli üle meie keele ja kultuuri kujunemisel.“

Kui aga tundub, et sellesse raa-

matusse süvenemine võtab liiga palju aega, soovib ta võtta kätte Doris Kareva koostatud antoloogia „Südames laulavad metsad“. „Siit leiad meelepärase luuletuse, mis viib su metsa ja teeb tajumise teravaks. Mets ei kao kuhugi – mets ootab, oksad harali.“

Riina tõdeb, et üht kindlat raamatut ongi keeruline soovitada, sest inimeste huvid on väga erinevad. Mõned tahavad lugeda poliitikat ja maailma hetkeolukorrast, teised otsivad midagi kergemat, mis aitaks argielus paremini hakkama saada. „Viimasel ajal küsitakse järjest rohkem raamatuid, mis pakuvad positiivsust ja nalja – midagi, mis oleks vastukaaluks igapäevauudistele.“

Lõppkokkuvõttes on oluline leida raamat, mis kõnetab just sind – olgu see haarav romaan, sügavamõtteline luulekogumik või midagi täiesti uut ja ootamatut.

Südantsoojendavad hetked raamatukogus

Raamatukogu ei ole lihtsalt koht, kus laenutada raamatuid – see on paik, kus sünnivad toredad hetked, üllatavad vestlused ja meelde jäävad kohtumised. Raamatukoguhoidjad on oma töös kogenud nii naljakaid kui ka liigutavaid seiku, millest mõned jäävad meelde aastateks.

Elle meenutab hetke, kui ta rääkis lastealastele, et kõik raamatukogus olevad teosed on tema tellitud ja ostetud. „Küsisin lastelt: Mis te arvate, kuidas need raamatud siia on saanud?“ Üks poiss vastas kindlameelselt: „Rekkaga.“

Samuti on tema südames üks eriline hetk, mis tõestab, kui hästi lapsed raamatukoguhoidjat tajuvad. „Laul on kommunikatsioon, et lapsed saaksid maiustada. Üks ema ütles oma lapsele, et sa pead ikka tädi käest küsima, kas tohib võtta. Laps vastas enesekindlalt: „Ei pea, ta on nii lahke tädi.““

Ka Kätlinil on vahvaid lugusid just lastega. Üks koolipoiss tuli raamatukokku kindla sooviga: õpetaja oli palunud leida täpselt 100-leheküljeline raamat. „Tegin nalja, et selliseid meil kahjuks ei ole. Poiss ei kahelnud minus hetkekski ja oleks selle teadmisega kojugi läinud. Õnneks leidsime koos sobiva raamatu,“ naerab ta. Samas julgustab ta alati lapsi valima pigem haaravaid ja sisukaid teoseid kui lihtsalt võimalikult lühikesi.

Mõnikord on raamatukogu aga rohkem kui lihtsalt lugemiskoht – see on inimese jaoks tõeline tugipunkt. Tiina meenutab eelmise raamatuaasta lugejaküsitlust, kus üks külastaja ütles südamest tulevaid sõnad:

„Soovin väga, et raamatukogu alles jääks. See on mulle suureks abiks ikka veel elus olla.“

Pika tööaja jooksul on juhtunud kõike. Ene meenutab aega, mil

Fotol: Elle Kruus

Fotol: Kätlin Link

Fotol: Võõpste raamatukogu lugejate õhtu
Fotodel artikli keskel: vasakul Ene Runtel, paremal Riina Gordejeva

metsandustudengid tunglesid pärast praktikume ukse taga, et leida lugemissuureks paremad kohad. „Järjekorras viimased pidid istuma põrandale vaiba peale,“ muigab ta.

Need lood näitavad, et raamatukogu pole pelgalt riulitais raamatuid – see on paik, kus lapsed avastavad maailma, täiskasvanud leiavad lohutust ja iga külastaja võib kogeda soojust ning kuuluvustunnet.

Milline võiks olla raamatukogu 20 aasta pärast?

Kuidas muutub raamatukogu tulevikus? Kas see on veel koht, kuhu tullakse füüsiliselt raamatuid laenutama, või kolib kõik täielikult digimaailma? Kastre valla raamatukoguhoidjad loodavad, et ka aastakümnete pärast jääb raamatukogu oluliseks kogukonnakeskuseks, kus väärtustatakse lugemist ja eesti keelt.

Elle unistab sellest, et Roiu raamatukogu saaks endale päris oma maja. „Moodsad ruumid, kaasaegne sisustus ja tehnika ning muidugi palju häid raamatuid ja lugejaid – just sellist raamatukogu tahaks uhkusega nimetada päris raamatukoguks,“ ütleb ta.

Kätlin loodab, et ka 20 aasta pärast pakuvad rahvaraamatukogud vaba ja piiramatut juurdepääsu informatsioonile, kultuurile ja elukestvatele õppele. „Kõige olulisem on see, et

inimesed loeksid eesti keeles. Võõrkeelne kirjandus võib olla lisa, aga mitte eelistus,“ rõhutab ta.

Tiina usub, et väikese külaraamatukogu roll ei kahane ka tulevikus. „Raamatukogu hoiab kodupaiga ja kogukonna vaimust. Sageli on see ainus avalik ruum, kus inimesed saavad kokku tulla, suhelda ja erinevates tegevustes osaleda,“ räägib ta. Lisaks võiks tulevikuraamatukogu olla loomekeskus, kus saab kasutada erinevaid seadmeid ja tehnoloogiaid.

Riina on seejuures realistlik – kõige tähtsam on, et raamatukogu üldse alles jääks. „Ja loodan, et riulis on veel mõni ilusas eesti keeles paberrahmat,“ lisab ta.

Ene on tuleviku suhtes pigem murelik. „Kahju küll, kuid kardan, et siis enam Järvseljal raamatukogu ei ole, sest siia on jäänud liiga vähe elanikke.“

Raamatukogud ei püsi iseenesest. Nad vajavad lugejaid, külastajaid ja toetajaid. Kui tahame, et raamatukogud eksisteeriks ka 20 aasta pärast, on kõige olulisem see, et me neid kasutame, väärtustame ja hoiame.

Üks on kindel – raamatukogu ei ole lihtsalt koht, kus hoitakse raamatuid. See on kogukonna süda, mille roll võib ajas muutuda, kuid mille tähtsus ei kao kuhugi.

Kas KASTRE VK on kõvem kui KASTRE/Melliste?

AUTOR: RAUL ROOSIVÄLI

Melliste noormängijate initsiatiivil sai keskmise vaevaga välja aetud KASTRE VK võistkond, et veenduda nende tugevuses ja testida KASTRE/Melliste taset.

13. veebruaril toimus Melliste Spordikeskuses ajalooline sündmus – teoks sai enneolematu kontrollkohtumine võrkpallis, kus oli vaja kontrollida, kas KASTRE VK võistkond on ikka parem kui KASTRE/Melliste, edaspidi Melliste.

Sündmus toimus rohkearvulise pealtvaatajaskonnata, ülisuure kogemuste pagasiga kohtuniku Ivar Pilden valvsa pilgu all. Lauas pidas elektroonilise aparatuuriga arvestust Anita Kolk. Fantastilise pildiseeria tegi Riina Jõesaar. Priskemat pildiseeriat on võimalik näha Kastre Valla Facebooki leheküljel.

Esimesed kaks kohta said autasustatud.

KASTRE VK on on saavutanud märkimisväärsed tulemusi: üleriigilise Rahvaliiga III hõbemedal ja Tartumaa meister sügismängudel aastal 2023, Tartu Maakonna I liiga meister aastal 2024. Sellel aastal on Rahvaliiga III mängud kõik võidetud ja esikoht on enda teha.

KASTRE VK võistkond esines järgmise koosseisuga: Ivo Dubolazov, Märt Aruots, Ingmar Juur, Andreas Junkin, Graivo Hallikas, Oliver Lankei (Võru Barrus), Asko Aasmäe.

Melliste võistkond astus väljakule seltskonnaga: Tõnis Merila, Endrik Pärtin, Erik Pärtin, Peep Kilgi, Märt Kilgi, Urmas Roonurm, Priit Kangur, Kristo Unne, episoodides Raul Roosiväli.

Melliste võrkpalliklubi eestvedajad Priit Kangur, Peep Kilgi, Urmas Roonurm ja Asko Aasmäe on üles puhunud arvestatava võrkpallileegi. Treeninguteks registreerimisel kehtib reegel "kes ees see mees". Kahjuks juhtub nii mõnigi kord, et kõik soovijad ei mahu trenni.

Fotol: Kastre VK ja Kastre/Melliste meeskonnad
Foto autor: Riina Jõesaar

Melliste klubi saaks välja panna kaks võistkonda. Noormängijate entusiasmist, tahtmisest ja kõrgema liiga mängutasemest väga palju puudu ei jää.

Numbrid tablool ei näita alati mängu iseloomu täielikult, kuid samas ei valeta ka. Geimid vastavalt KASTRE / MELLISTE, 25:13, 25:14, 25: 11, 18:25, 15:13.

Kaks Mäksa SK noortõstjat said tunnustuse osaliseks!

AUTOR: VIKTOR KOROBOV,
MÄKSA SPORDIKLUBI

Eesti Tõstesportlasiit on oma eelmise aasta juba kokku võtnud ja tublimad ka välja kuulutanud. Kaks meie noormeest said ka tunnustuse osaliseks. Eelmise aasta parimaks meesjuunioriks tunnistati Aimar Kiivits ja aasta enim arenenud tõstesportlaseks Gregor Kroon.

Järgnevalt pisut juba selle aasta tegemistest. 1. märtsil võistlesid kolm meie noormeest Lätis Daugavpilsis omaaegse selle piirkonna tipptegija Vladimir Petrovi mälestusvõistlusel. Kaspar Möller tuli uute isiklike rekorditega 116(51+65) kg kehakaalus -73 kg kaheksandaks. Tõukamises ja kogusummas uued isiklikud rekordid püstitanud Gregor Kroon sai -81 kg kaalus viienda koha. Uued isiklikud rekordid püstitas ka -89 kg kaalus võistelnud Joonas Aviste. Tema sai tulemuseks 134 (62+72) kg. Koht oli artikli kirjutamise hetkeks kahjuks veel teadmata, sest ta võistles ette ära koos kergemate meestega, et võistkond saaks mõistlikul ajal koduteele asuda.

Kastre noored Kanal2-s

AUTOR: EGLE HALJASSAAR,
NOORSOOTÖÖJUHT

Kastre valla noored osalesid 25. veebruaril koolivaheaja programmi raames Tallinnas uue suurejoonelise paroodiashow "Täheks sündinud" saatesalvestuse publikuna. Teleekraanilt saab nende vahetust kogemusest aimu juba märtsi teises pooles, mil saade Kanal2-s linastub.

Fotol: noored Kanal2-e külaskäigul
Foto autor: Risto Zupsmann

Tule proovi kätt vibulaskmises!

AUTOR: KASTRE VALLA NOORTEKESKUSED

2024. aasta sügisel käivitati Priiuse seltsimajas viburing, kuhu on oodatud kõik Kastre valla noored vanuses 7-19. Tegemist on individuaalse ja teraapilise tegevusega, mis sobib hästi ka häbelikumatele noortele. Rõhk on vibulaskmise oskuse omandamisel ning erinevate vibuliikide tundmaõppimisel.

Vibulaskmine arendab tugevalt füüsilist vormi ning Kagu Vibuklubis on olemas jõukohane varustus kõigile vanusegruppidele. Lisaks füüsilisele arengule on sama oluline ka sotsiaalsete oskuste, korra ja distsipliini arendamine, mida vibulaskmine nõuab. Tegevus on noortele tasuta, kuid ka vanemad saavad proovida, millega täpsemalt tegu.

Viburing toimub Priiuse seltsimajas 2-3 korda kuus, reedeti kell 17-18. Täpsemat kava jälgi Kastre valla noorteinfo Facebooki lehel.

Soovijatel on võimalus osaleda ka erinevatel vibuvõistlustel ning Kagu Vibuklubi toetab vajadusel varustusega.

Oodatud on kõik uued huvilised – ka siis, kui soovid vaid proovida, kas vibulaskmine võiks sulle sobida.

Lisainfo:

Kagu Vibuklubi: tel: 55608488

e-post: kaguvibu@gmail.com

Fotol: Kastre noored Mellistes vibulaskmist harjutamas
Foto autor: Kaidi Pihlak

Vastlapäeva toidud ja kombed

AUTOR: TOOMAS LEPPIK,
KULTUURIKORRALDAJA

26. veebruaril toimus Priiuse seltsimaja külakeskuse ruumis õpituba „Vastlapäeva toidud ja kombed“. See oli juba teine selline muhe ühiskokkamine, eelmisel korral oktoobris tegime kotlette, kõrvitsasuppi ja bubertit. Nüüd olime vastlapäeva lainel ja valmisid hernesupp, odrakarask ja magusad seakõrvad. Juhendaja Reet Saag Pärna talust ütles et soovib õpetada huvilisi valmistama toite, mida saab igaüks pärast kodus perele ise teha. Proovime retsepte, mis võivad lapsepõlve toidulaualt tuttavad olla kuid olulised nipid, mida Reet lahkelt jagab, ja koos tegemise rõõm, teevad selle õhtupooliku alati eriliseks.

Et sõna sekka öelda, mida järgmisel korral teha võiksime, jälgige Priiuse seltsimaja Facebooki. Olete oodatud kampa lööma!

*Vastlakuklite traditsioon jõudis Eestisse kolmekümnendatel, enne seda tehti põhiliselt karaskit. Teiega jagame seekord magusate seakõrvade retsepti:

500g nisujahu

200 ml rõõska koort (1 väike pakk)

¼ tl küpsetuspulbrit

3 muna

200g (~1klaas) suhkrut

Hoa tainast ööpäev külmkapis. Rulli, lõika ja vormi seakõrvad. Küpseta mõni minut fritüüris, lase kõõgipaberil nõrguda, pane vaagnale ja raputa tuhksuhkrut peale.

Fotol: Priiuses küpsetatud seakõrvad
Foto autor: Toomas Leppik

Elva malevkond tähistab 35. aastapäeva!

Tänavu möödub 35 aastat päevast kui taasasutati Kaitseliidu Tartu maleva Elva malevkond.

Meil on suur rõõm ja au kutsuda kõiki meie vastutusala elanikke tähistama koos meiega malevkonna aastapäeva 22. märtsil 2025 kell 11:00-16:00 Elvas, aadressil Valga mnt 1. Elva malevkond avab oma uue kodu ukсед kõigile huvilistele.

Sünnipäeva puhul korraldame relvanäituse, pakume sõdurisuppi, tutvustame meie tegemisi ja näitame külalistele oma uut kodu, mis on saanud uue ilme tänu vabatahtlikule panusele.

Kell 13.00 meenutab toonaseid aegu Elva malevkonna taastaja kindralmajor Riho Ühtegi.

Kohtumiseni 22. märtsil!

Kaitseliidu Tartu maleva Elva malevkond,
Naiskodukaitse Elva- ja Nõo jaoskonnad,
Kodutütred ja Noored Kotkad

Fotoringi näitus „Pööripäev! Kas pöördepunkt?“

Küsimusele otsisid vastust:
Riina Ani, Tiina Rannaäär, Kadri Härm, Külli Järvis,
Ingrid Tiitre, Madis Rohtmets, Evald Veldemann, Meelis
Heli

17. veebruar – 1. aprill
Võnnu kultuurimaja

Fotoringi toetab Eesti Kultuurkapital ja Viljandi linn

BUSSIRINGID VÄÄRIKATE KEVADPEOLE 16. MÄRTSIL

BUSSIJUHT
AIVAR 522 4169

RING 1

11:45 VÕÕPSTE
11:50 KAARLIMÕISA
11:55 TÖLGU
12:05 KAAGVERE
12:10 KISLA
12:15 MELLISTE
12:20 POKA
12:30 VÕNNU
KULTUURIMAJA

RING 2

12:00 UNIKÜLA
12:10 IGNASE
12:20 AARDLA
12:30 ROIU
12:35 KRIIMANI
12:40 HAMMASTE
12:45 VÕNNU
KULTUURIMAJA

RING 3

12:45 KÕNNU
12:50 LÄÄNISTE
12:55 VÕNNU
KULTUURIMAJA

Väljaandja: Kastre Vallavalitsus

Koostaja, toimetaja, küljendaja: kommunikatsioonispetsialist Evelin Virnas

Trükk: Bookmill trükikoda.

Kohalettoimetamine: Omniva.

Tiraaž: 2650 eksemplari.

Ilumine: 12 korda aastas

Materjale järgmise infolehe jaoks ootame 28. märtsiks e-posti aadressile evelin.virnas@kastre.ee.

Toimetajal on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada.

Loe digilehte:

TULEVASED SÜNDMUSED

MÄRTS

16. märts kell 13 **Väärikate kevadpidu Võnnu kultuurimajas.** Muusikat mängivad Karmoškakamraadid, kohapeal kohvilaud. Lisainfo ja registreerimine Anni Sikk, anni.sikk@kastre.ee, 5855 2993

17. märts kell 18 **Melliste raamatukogus külas eesti näitleja, luuletaja ja laulutekstide autor Tõnu Oja.** Tasuta! Lisainfo oma piirkonna raamatukogust.

19. märts kell 13 **Eesti Noorsooteatri etendus “Teatrinukkude salamaailm” Võnnu kultuurimajas.** Pilet 12€, sooduspilet 11.40€, gruppidele alates 10 inimest erisoodustus. Piletid saadaval Piletilevis ning enne etendust kohapeal. Lisainfo: Anni Sikk, anni.sikk@kastre.ee, 5855 2993

26. märts kell 14 ja 19 **Kinoõhtu Võnnu kultuurimajas “Jan Uuspõld läheb koju”.** Piletid 5€/6€ saadaval kohapeal. Lisainfo: Anni Sikk, anni.sikk@kastre.ee, 5855 2993

27. märts kell 19 **Lendteater “Ühesugune õnn”, Võnnu kultuurimajas.** Pileti hind: 15€/18€. Müügil Svibys <https://sviby.com/et/e/jsmt6s> ja kohapeal 30min enne etenduse algust.

27. märts ja 10. aprill kell 17.30 **Melliste raamatukogus KirivööKIRJaline järjehoidja.** Osalustasu kokku 45€. Lisainfo: Anneli Kadai, annelikadai@gmail.com, 52 84 909

29. märts kell 12 **Paberlille meisterdamise töötuba Võnnu kultuurimajas.** Osalustasu 14€. Lisainfo: Raili Lass, raililass707@gmail.com, 5332 9819

APRILL

1. aprill kell 18 **Võnnu kultuurimaja väikeses saalis külas kirjanik, näitleja ja näitekirjanik Martin Algu.** Tasuta! Lisainfo Riina Gordejeva, vonnu.raamatukogu@kastre.ee, 5649 1515

5. aprill kell 10 **Kogukonnafoorum “Edukate projektide A ja O”, Priiuse Seltsimajas.** Registreerimine kuni 22. aprill. Lisainfo: Piret Maasik, piret.maasik@kastre.ee või 508 9374

8. aprill kell 12 **Võnnu kultuurimajas külas kirjanik Kadri Hinrikus.** Tasuta! Lisainfo: Riina Gordejeva, vonnu.raamatukogu@kastre.ee, 5649 1515

14. aprill kell 19 **Mälumängu V voor, Võnnu kultuurimajas.** Lisainfo: Taivo Kirm, 5393 0760

19. aprill kell 12 **Tüdrukute meigipidu Kaagvere küla loovhoones.** Kohtade arv on piiratud, osalustasu 10 eurot. Lisainfo: Helis Janson, 51910855

23. aprill kell 19 **Jüriöö orienteerumine Võnnus.** Lisainfo: Riina Jõesaar, riina.joesaar@kastre.ee, 5669 0174

25. aprillil kell 15 **Kultuuribuss sõidab Rakvere teatrisse vaatama etendust “Hääl minu sees”.** Info ja piletite broneerimine kuni 17. märtsini (või kohtade täitumiseni). Osalustasu 43 eurot (sisaldab teatri- ja bussipiletit). Kohtade arv piiratud! Lisainfo: Ülle Seire, ulla.seire@kastre.ee, 522 8703

1. mai kell 11 **Lange Motokeskuse perepäev.** Sisepääs tasuta! Lisainfo: Lange Motokeskus, info@langemotokeskus.com

Pileteid müügil ka järgnevatele sündmustele:

6. mai kell 19 **Vana Baskini teater "Kalevipojad - made in Finland", Võnnu kultuurimajas.** Lisainfo Anni Sikk, anni.sikk@kastre.ee, 5855 2993. Piletid on müügil Piletimaailmas, Piletilevis ning Võnnu raamatukogus.

11. mai kell 19 **Sepo Seeman “Eesti mees ja tema naine”, Priiuse seltsimajas.** Fienta eelmüügist 15€, kohapeal sularahas 20€. Lisainfo: Toomas Leppik, toomas.leppik@kastre.ee, 5305 6770

14. juuni kell 18 **Kastre Suvepidu 2025 Lange Motokeskuses.** Ainult selleks õhtuks saab Lange motokeskusest äge festivaliala, kust ei puudu head söögid, joogid ja võimalus suve algust tähistada. Esinevad Karl-Erik Taukar Band, Pür Müdd ja Grete Paia. Lisainfo MTÜ Sportlikult ja Heaven Productions OÜ, info@heavenpro.ee. Varajase reageerija sooduspiletid müügil Piletikeskuses.

17. august kell 17 **Võnnu kirikus ansambel “Eesti keeled” (Vaiko Eplik, Mari Jürjens, Tuule Kann, Ella Maidre, Jaak Sooäär, Ain Agan) kontsert “Pildid”.** Tavapilet 25€, sooduspilet 20€ (Kastre valla raamatukogu lugejatele müügil 31. maini). Lisainfo oma piirkonna raamatukogust. Piletid müügil Fientas.

Ole sündmustega kursis
www.facebook.com/kastrevald/events

12 | meie Kastre

Tervitame uusi ilmakodanikke

BIANCA ZUKKER	12.02.2025
FRANCO ZUKKER	12.02.2025
MATTIAS TOIT	14.02.2025
LUUKAS PALL	17.02.2025
MARTA JÄNES	19.02.2025
RASMUS PENDIS	21.02.2025

SIIN- JA SEALPOOL EMAJÕGE

Head Luunja ja Kastre valla väiketootjad, tootlustajad, loovettevõtjad ja teenuste pakkujad, tulge kokku!

Soovime luua tugeva koostöövõrgustiku kohalike Emajõe kallastel tegutsevate ettevõtjate vahel, et saaksime üksteisele toeks olla. Ühiselt turundades saame piirkonda tuua rohkem külastajaid, arendada kohalikku toidukultuuri, turismi ja korraldada sündmuseid. Mina saadan kliendi sulle ja sina saadad mulle vastu!

Esimene kohtumine toimub **19. märtsil 2025 kell 18.00** Luunja vallamaja saalis.

Olete väga oodatud – paneme pead kokku ja hakkame minema!

Kavastu Maanaiste Selts
Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus
Isainfo Tiia Evert 55521712

Priiuse Bänd ja Seltskonnatantsijad Kurepalu Karujalakased

KUTSUVAD KÕIKI LAULU- JA TANTSUHUUVILISI
Nostalgiliste laulude- ja tantsude õhtule

21. märtsil algusega kell **19.00**
Priiuse seltsimajas

Osavõtt: PRII
Puhveti külastus - omal soovil

Kastre vald mälestab

LEMBIT MAA	19.10.1956–03.02.2025
AULI KEERMANN	27.01.1936–05.02.2025
ELVI EIERT	15.01.1957–22.02.2025
JAAN UNDRITS	01.10.1937–01.03.2025

NÄITLEJA, KIRJANIK JA STSEENARIST MARTIN ALGUS

Võnnu kultuurimaja saalis

TEISIPÄEV | 1. APRILL | KELL 18.00

Anna oma tulekust teada Võnnu raamatukogule!
Isainfo Riina: 5649 1515

eesti raamat 500 aastat

OTT SEPP

INDREK TAALMAA

JAN UUSPÖLD

Võnnu kultuurimajas 6. mai kell 19.00
Piletid 24€/27€ saadaval Piletimaailmas, Piletilevis ning Võnnu raamatukogus

KALEVIPOJAD

LAVASTAJA ANTTO TERRAS
KUNSTNIK HANNA ALLSAAR

made in Finland

ESIETENDUS 17. VEEBRIAR 2024 VENE KULTUURIKESKUSES

Jan Uuspõld läheb koju

KINOÕHTU
26. MÄRTSIL KELL 14.00 JA 19.00
VÖNNU KULTUURIMAJAS
PILET 6€/5€

"Kallis, mul läheb veidi kauem"

Eesti raamatu 500. sünnipäeva tähistamiseks töötuba

KirivööKIRJAline järjehoidja

- oled unistanud omakootud kirivööst,
- oled valmis omandama uusi käsitööoskusi (sh tihvaga kudumine),
- soovid nautida toremaid õhtupoolikuid pühitsedes meie käsitöötraditsioone,
- aga ei tea, kuidas kõigega alustada...

Siis oled oodatud:

Melliste raamatukogus

• 27.märtsil kell 17.30-20.00 ja
• 10.aprillil kell 17.30-20.00

45€

sisaldab juhendamist mõlemal päeval, materjale ja töövahendite kasutamist

Lisainfo: Anneli Kadai,
annelikadai@gmail.com, 52 84 909

Piletid saadaval Fientas.

eesti raamat 500 aastat

Kohtade arv piiratud!

ÜHESUGUNE ÖNN

Kati Kaartinen Tõlkija Ülev Aaloe
Lavastaja Airé Pajur Kunstnik Margus Möll

27. märtsil 2025 kell 19
Võnnu Kultuurimajas

Piletid 15 € / 18 €
lendteater.ee

TÜDRUKUTE MEIGIPIDU

19. aprillil kell 12.00–13.30

Kaagvere külas asuv loovhoone

Meigitund keskendub jumestuskunstniku juhendamisel kosmeetika ohutule kasutamisele ning igapäevasele nahahooldusele

Kohtade arv on piiratud, osalustasu 10 eurot.
Info: Fb Helis Janson, 51910855

Üritust toetavad: külaselts Kawershof, Maarjamaa Hariduskolleegium, Kastre vallavalitsus